

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

LETNO POROČILO
Ministrstva za obrambo
za leto 2009

Ljubljana, 2010

**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO**

**LETNO POROČILO
Ministrstva za obrambo
za leto 2009**

Številka: 0100-56/2010-37
Datum: 18. 8. 2010

Ljubljana, 2010

ISSN 1617-6958

Izdajatelj in založnik: Republika Slovenija
Ministrstvo za obrambo

Tehnična izvedba: Sekretariat generalnega sekretarja
Služba za založništvo

Tisk: Collegium Graphicum, d. o. o.

VSEBINA

PREDGOVOR	5
UVOD	8
1 OBRAMBNO PODROČJE	9
1.1 Upravljanje obrambnega sistema.....	9
1.1.1 Obrambna politika	9
1.1.2 Civilna obramba in krizno upravljanje na obrambnem področju	17
1.1.3 Obveščevalno-varnostna dejavnost	18
1.2 Vojaška obramba	19
1.2.1 Vzpostavljanje zmogljivosti Slovenske vojske	19
1.2.2 Certificiranje enot Slovenske vojske	20
1.2.3 Vojaško usposabljanje in vaje Slovenske vojske	23
1.2.4 Mirnodobna in vojna sestava Slovenske vojske	24
1.2.5 Prostovoljno služenje vojaškega roka.....	26
1.2.6 Sodelovanje s civilnimi organizacijami	26
1.3 Sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM).....	27
1.3.1 Operacije OZN.....	29
1.3.2 Operacije EU.....	29
1.3.3 Natove operacije.....	29
1.3.4 Nevojaške zmogljivosti in civilni funkcionalni strokovnjaki	31
2 PODROČJE VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	33
2.1 Preventivna dejavnost	33
2.2 Pripravljenost.....	34
2.2.1 Opazovanje, obveščanje in alarmiranje.....	34
2.2.2 Informatika in komunikacije.....	34
2.2.3 Operativno načrtovanje	35
2.2.4 Sile za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP).....	35
2.2.5 Zagotavljanje razmer za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč	36
2.3 Ukrepanje ob nesrečah in ocenjevanje škode.....	37
2.4 Izobraževanje, usposabljanje in preverjanje usposobljenosti	39
2.4.1 Izobraževanje in usposabljanje.....	39
2.4.2 Preverjanje usposobljenosti in vaje	41
2.5 Mednarodno sodelovanje.....	42

3	NORMATIVNI IN DRUGI AKTI	44
4	NADZOR NA MINISTRSTVU ZA OBRAMBO	47
4.1	Inšpekcije na obrambnem področju	47
4.2	Inšpekcije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ..	47
4.3	Notranjerevizijska dejavnost	48
5	URESNIČEVANJE NAČRTOV VIROV MINISTRSTVA ZA OBRAMBO	49
5.1	Uresničevanje finančnega načrta	49
5.2	Uresničevanje kadrovskega načrta	55
5.3	Uresničevanje načrta pridobivanja stvarnega premoženja	61
5.4	Uresničevanje programa odprodaje državnega stvarnega premoženja ..	68
5.5	Uresničevanje načrta izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja ..	69
5.6	Uresničevanje načrta razvoja in raziskav	72
	SKLEP.....	75

Dr. Ljubica Jelusič, ministrica za obrambo

PREDGOVOR

Preteklo je prvo leto mojega ministrovanja na Ministrstvu za obrambo. Leto, ki ga je zaznamovala svetovna gospodarska in finančna kriza, zaradi katere smo utrpeli veliko zmanjšanje proračunskih sredstev. Odreči smo se morali marsikateremu nakupu opreme, krčili smo investicije in zmanjševali stroške operativnega delovanja. Spreminjati smo morali razvojne cilje. Kljub neugodnim okoliščinam nam je še uspelo uresničiti ključne naloge z obrambnega področja in področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter odgovorno prispevati k mednarodnemu miru in varnosti.

Zaradi razsežnosti svetovne gospodarske krize, spremenjenih mednarodnih varnostnih razmer in priporočil zaveznitva smo leta 2009 začeli pregledovati obrambni resor. Opravili smo strateški pregled obrambnega resorja, ki je izpostavil več predlogov – ukrepov za racionalizacijo, izboljšanje in povečanje učinkovitosti ministrstva ter Slovenske vojske in izpolnjevanje njihovih ustavnih in z zakoni določenih nalog.

Priporočila strateškega pregleda obrambnega resorja so bila vzpostaviti učinkovitejše delovanje obrambnega resorja, da bo z bolj uravnoteženo organizacijsko strukturo pospeševal uresničevanje strateških in operativnih ciljev, povečeval učinkovitost vojaških in nevojaških zmogljivosti na obrambnem področju ter na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in zagotavljal večjo gospodarnost delovanja ter

racionalnost uporabe virov Ministrstva za obrambo. Na podlagi teh priporočil smo začeli posodabljati strateške in planske dokumente, ki bodo izhodišča za uvedbo sprememb v obrambnem resorju.

Ugotovitve strateškega pregleda obrambnega resorja smo upoštevali pri oblikovanju Resolucije o strategiji nacionalne varnosti, ki bo nadomestila dokument iz leta 2001 ter določala najširše sistemsko-organizacijske rešitve celovitega delovanja države pri zagotavljanju nacionalne varnosti. Julija 2009 je bila v Državnem zboru sprejeta Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009–2015, ki določa cilje, politiko in strategijo tega področja v naslednjem srednjeročnem obdobju. V drugi polovici leta 2009 smo začeli oblikovati Resolucijo o dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025, ki bo zagotovila podlago in okvir za dolgoročni razvoj in opremljanje Slovenske vojske, da bo sposobna zagotavljati zmogljivosti, ki jih bo Republika Slovenija potrebovala za uresničevanje nacionalnih interesov na obrambnem področju.

S pripravo Strategije sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah, ki je bila konec leta 2009 potrjena na Vladi, pa smo uvedli dvostopenjski proces sprejemanja odločitev glede nacionalnega delovanja v mednarodnih mirovni in drugih operacijah in na misijah za obvladovanje kriznih razmer ter tako povečali vlogo Državnega zbora. V okviru zaveznitva smo predstavili in zagovarjali nacionalna stališča pri nastajanju predloga novega strateškega koncepta Nata, ki bo v končni obliki pomenil okvir delovanja zaveznitva v prihodnjem desetletju.

Leto 2009 je bilo za Slovensko vojsko posebno pomembno. Pri vzpostavljanju zmogljivosti je zaradi dveh rebalansov državnega proračuna prihajalo do odstopanj pri realizaciji nekaterih ciljev, vendar je Slovenska vojska lani uspela uresničiti ključne naloge. Vzpostavljene so bile pomembne vojaške zmogljivosti in pridobljeni zavezniški certifikati za lahko bataljonsko bojno skupino. Certificirana sta bila tudi 18. bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo ter zdravstvena zmogljivost Role 2 LM. V operativno uporabo so bili uvedeni novi ključni oborožitveni sistemi SKOV 8 x 8, in sicer v 74. motoriziranem bataljonu, ki je temelj za prihodnjo srednjo bataljonsko bojno skupino. Izvedene so bile aktivnosti za zaključni del integracije Slovenske vojske v zavezniško strukturo sil.

V mednarodnih operacijah in na misijah smo z vojaškimi in nevojaškimi zmogljivostmi aktivno prispevali k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti. Naš prispevek je najbolj prepoznaven na Kosovu (Kfor), v BiH (Althea), Libanonu in na Bližnjem vzhodu (Unifil in Untso) ter v Afganistanu (Isaf). Lani smo končali sodelovanje v Čadu (Eufor) in vstopili v operacijo Atalanta. V mednarodnih operacijah in na misijah je stalno sodelovalo več kot 500 pripadnikov Slovenske vojske in civilnih strokovnjakov.

Pozitivna sprememba, ki je posledica nastale gospodarske krize v državi, je priliv kadra v Slovensko vojsko. Zaposlili smo veliko mladih, veliko se jih je udeležilo prostovoljnega služenja vojaškega roka ter vstopilo v pogodbeno rezervo.

Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se je uspešno razvijal v smeri izboljšane organiziranosti in pripravljenosti za učinkovitejše ter predvsem celovitejše obvladovanje naravnih in drugih nesreč. Odziv pristojnih služb in organov ob naravnih ter drugih nesrečah je bil ustrezen in hiter, kar jasno dokazuje ukrepanje ob poplavih konec leta. Skladno s sprejetimi programskimi usmeritvami pa se čedalje več pozornosti namenja tudi preventivnim dejavnostim.

Pri mednarodnem delovanju smo se s konkretnimi pobudami aktivno vključevali v oblikovanje ustreznih politik in izvajanje dejavnosti v okviru Organizacije združenih narodov ter Evropske unije in Nata ter drugih mednarodnih organizacij in pobud. Z načrtno uporabo obrambnih in reševalnih zmogljivosti Republike Slovenije smo po svojih močeh prispevali k prizadevanju mednarodne skupnosti za krepitev miru, stabilnosti in varnosti v svetu. Skladno z zunanjepolitičnimi usmeritvami smo posebno pozornost namenjali območju Zahodnega Balkana.

Tako kot v preteklem tudi v prihodnjem letu računam na vse svoje sodelavke in sodelavce, da bomo s skupnimi močmi in iskanjem boljših poti za doseganje ciljev tudi v prihodnje skrbno uporabljali razpoložljive vire in dejavno prispevali k večji varnosti Republike Slovenije.

Dr. Ljubica Jelusič,
ministrica za obrambo

UVOD

Z letnim poročilom želimo javnosti predstaviti napredek na delovnih področjih Ministrstva za obrambo (MO), in sicer na obrambnem področju in področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za leto 2009. Naloge smo opravljali skladno s cilji in nalogami, opredeljenimi v Poslovnem planu Ministrstva za obrambo za leto 2009.

Letno poročilo v prvem poglavju obravnava obrambno področje. *Upravljanje obrambnega sistema* izpostavlja uresničevanje obrambne politike in mednarodno sodelovanje, krizno upravljanje na obrambnem področju ter obveščevalno-varnostno dejavnost. Pri *vojaški obrambi* je poudarek na vzpostavljanju zmogljivosti, certificiranju enot in vojaškem usposabljanju Slovenske vojske (SV) za zagotavljanje obrambe države znotraj sistemov kolektivne obrambe in varnosti ter na razvoju lastnih obrambnih sposobnosti. Slovenski prispevek vojaških in nevojaških zmogljivosti k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti se kaže v *sodelovanju v mednarodnih operacijah in na misijah*.

Drugo poglavje letnega poročila obravnava področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, predstavljeni so ključni dosežki *preventivnih dejavnosti*, vzdrževanje *pripravljenosti* za uspešno izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah ter *ukrepanje* ob lanskih nesrečah. V nadaljevanju so predstavljeni *izobraževanje*, *usposabljanje* ter *mednarodno sodelovanje* na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Tretje, četrto in peto poglavje letnega poročila obravnavajo celoten obrambni resor, ki obsega obrambno področje in področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, in sicer z vidika *normativnih aktov*, opravljanja *nadzora na ministrstvu* ter *uresničevanja načrtov virov na ministrstvu* po posameznih načrtih virov.

1 OBRAMBNO PODROČJE

1.1 Upravljanje obrambnega sistema

1.1.1 Obrambna politika

Strateški in planski dokumenti

Nacionalne aktivnosti in aktivnosti mednarodnega sodelovanja na obrambnem področju so sledile prioritetam, programom in ciljem obrambne politike Republike Slovenije ter uresničevanju nacionalnih in obrambnih interesov.

Z vidika spremenjenih mednarodnih varnostnih razmer in razsežnosti svetovne gospodarske krize, vse bolj kritičnega odnosa do obrambnega področja v družbi in nesodobnih strateških dokumentov ter po priporočilih zaveznitva je Ministrstvo za obrambo leta 2009 začelo intenzivneje izvajati obrambne reforme. Zato je bil izveden Strateški pregled obrambnega resorja (SPOR), ki je izpostavil tudi več predlogov ukrepov za racionalizacijo, izboljšanje in povečanje učinkovitosti Ministrstva za obrambo in SV ter izpolnjevanje njihovih ustavnih in z zakoni določenih nalog.

Ministrstvo je v sodelovanju z drugimi ministrstvi in državnimi organi začelo oblikovati Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti (ReSNV), ki je bila konec leta 2009 posredovana v obravnavo na Vlado. Državni zbor je dokument sprejel 26. 3. 2010. Resolucija je v vseh delih usmerjena v prihodnost ter poudarja proaktivno odzivanje države na sodobne vire ogrožanja in tveganja nacionalne varnosti. Z njo se določajo izhodišča za področne strategije zagotavljanja in razvoja nacionalne varnosti ter zastavljajo bistvene spremembe na področju organiziranosti sistema nacionalne varnosti in potrebne dopolnitve pri vodenju sistema.

Pomemben dokument pri nadaljnjem planiranju in uresničevanju varnostne in obrambne politike je tudi Strategija sodelovanja Republike Slovenije v mirovnih operacijah in na misijah, ki jo je Vlada potrdila konec leta 2009. Omenjena strategija določa okvire za odločanje o sodelovanju ter opredeljuje splošen nabor zmogljivosti za njeno uresničevanje.

V drugi polovici leta 2009 je ministrstvo začelo pripravljati predlog Resolucije o dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (ReSDPRO), ki bo zagotovila podlago in okvir za dolgoročni razvoj in opremljanje SV, da bo sposobna zagotavljati zmogljivosti, ki jih bo Slovenija potrebovala za uresničevanje nacionalnih interesov na obrambnem področju. V dolgoročnem planskem obdobju do leta 2025 bo pri razvoju obrambnega sistema še bolj upoštevala načela učinkovitosti in racionalnosti pri uporabi virov ter njihovo omejenost. Tudi v takih okoliščinah bo SV nadaljevala transformacijo in se učinkovito prilagajala spremembam v varnostnem okolju, zagotavljala ustrežno stopnjo obrambne sposobnosti in izvajanje obrambe Slovenije ter verodostojno in selektivno prispevala k mednarodnim miru, varnosti in stabilnosti.

Varnostna in obrambna politika Slovenije se je v mednarodnem okolju uresničevala s prispevki v mednarodnih operacijah in na misijah na podlagi pravične in sorazmerne delitve bremen skupne varnosti in obrambe.

Republika Slovenija si je na podlagi aktivnega udejstvovanja v OZN, EU, Natu in OVSE ter drugih mednarodnih organizacijah in regionalnih varnostnih ter obrambnovojaških pobudah zagotavljala ustrezno stopnjo varnosti in obrambe. Z uravnoteženim in načrtnim razvojem vojaških ter nevojaških obrambnih zmogljivosti, njihovim selektivnim in odgovornim prispevanjem v skupne zmogljivosti ter mednarodne aktivnosti Nata in EU ter z ustrezno stopnjo lastne obrambne sposobnosti in pripravljenosti obrambnih zmogljivosti si je Slovenija zagotavljala varnost v okviru sistemov kolektivne obrambe in varnosti. Uveljavljal se je obrambni interes, to sta krepitev in ohranjanje mednarodnega miru, varnosti in stabilnosti, s poudarkom na območju Jugovzhodne Evrope.

Mednarodno sodelovanje na obrambnem področju

Aktivnosti v okviru Nata

Ministrstvo za obrambo je z oblikovanjem obrambnopolitičnih usmeritev in njihovim zastopanjem prek predstavnikov na Stalni misiji Republike Slovenije pri Natu in predstavnikov ministrstva na zasedanjih delovnih teles Nata aktivno sooblikovalo zavezniško politiko ter hkrati učinkovito uveljavljalo nacionalne interese Republike Slovenije znotraj zavezništva.

Skladno z zunanjepolitičnimi usmeritvami je podpiralo približevanje in vključevanje držav Zahodnega Balkana v Nato, kar je z vključitvijo Hrvaške in Albanije ter podelitvijo Akcijskega načrta za članstvo Črni gori pomembno prispevalo k stabilizaciji in zaupanju v regiji.

Pomembni dogodki v okviru Nata, ki se jih je udeležilo vodstvo ministrstva, so bili neformalna srečanja obrambnih ministrov v Krakovu februarja in v Bratislavi oktobra, formalno zasedanje junija v Bruslju ter aprila vrh Nata v Strasbourgu in Kehlju. Na slednjem sta bili kot polnopravni članici sprejeti Albanija in Hrvaška, potrjen je bil nov generalni sekretar Nata Anders Fogh Rasmussen ter sprejet sklep o začetku procesa oblikovanja novega Strateškega koncepta Nata.

*Srečanje obrambnih ministrov držav članic Nata (Poljska, Krakov)
Foto: NATO Public Diplomacy Division*

Ministrstvo je v okviru zasedanj Konferenca nacionalnih direktorjev za oborožitev prispevalo k delovanju odbora, ki je pomemben za uresničevanje transformacije Nata na področjih oborožitve, razvoja in raziskav ter varnostnih investicij. Pomembne so bile tudi mednarodne aktivnosti na področju doseganja interoperabilnosti, ki se je uresničevala z obrambno standardizacijo, identifikacijo in kodifikacijo sredstev preskrbe ter zagotavljanjem kakovosti tehničnih sistemov.

Na podlagi odločitev, sprejetih na dogodkih in zasedanjih, pri katerih je sodelovalo tudi ministrstvo, smo v okviru Nata začeli vzpostavljati odzivnejšo strukturo in fleksibilnejši način popolnjevanja Natovih odzivnih sil, manjšo, premestljivejšo in stroškovno učinkovitejšo poveljniško strukturo, bolj integriran proces obrambnega planiranja, sprejeli nove in višje kriterije uporabnosti sil (10-odstotno vzdržljive kopenske sile v mednarodnih operacijah in na misijah), varčevalne ukrepe pri upravljanju virov ter odločitve o sodelovanju v posameznih večnacionalnih projektih z vidika racionalizacije stroškov. Med njimi izstopajo zavezniški projekt za nadzor ozemlja iz zraka (Alliance Ground Surveillance, AGS), strateški zračni in pomorski premik idr.

Eden pomembnejših rezultatov vrha Nata v Strasbourgu in Kehlju je bil sprejem Deklaracije o varnosti zavezništva, s katero se je tudi uradno sprožil proces oblikovanja novega strateškega koncepta Nata, ki bo upošteval tudi določila Celostnih političnih smernic o razvoju vojaških zmogljivosti, sprejetih leta 2005. Avgusta je novi generalni sekretar Nata imenoval skupino dvanajstih neodvisnih strokovnjakov za pripravo priporočil o glavnih vsebinskih poudarkih novega strateškega koncepta, ki bodo temeljna

podlaga za dokončno uskladitev dokumenta v okviru Severnoatlantskega sveta do vrha Nata jeseni 2010. K pripravi novega strateškega koncepta je pomembno prispevalo tudi ministrstvo, ki je 13. novembra 2009 na Brdu pri Kranju v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve in britanskim inštitutom RUSI organiziralo drugega od štirih seminarjev, na katerih je skupina strokovnjakov s predstavniki Nata ter strokovnjaki iz posameznih članic in partnerskih držav razpravljala o ključnih vidikih novega koncepta, predvsem z vidika celostnega pristopa do operacij. Slovenija je na seminarju predstavila strokovna stališča o pridobljenih izkušnjah v operacijah in predloge izboljšav. Pripravljen je bil tudi uradni dokument o stališčih Slovenije glede vsebin, ki bi jih bilo treba upoštevati v novem konceptu. Nov strateški koncept bo v končni obliki predstavil okvir delovanja zaveznitva v prihodnjem desetletju.

*Seminar o novem strateškem konceptu Nata
(Slovenija, Brdo pri Kranju)*

S sodelovanjem v operacijah Isaf in Kforja je Ministrstvo za obrambo posredno prispevalo k uresničevanju zunanje-političnih, gospodarskih in drugih interesov Republike Slovenije v okviru Nata ter širše.

V sklopu operacij je bilo v okviru zaveznitva največ pozornosti usmerjeno v operacijo Isaf v Afganistanu, ki ostaja prednostna naloga Nata. Sprejet je bil revidiran Celostni strateški politično-vojaški načrt za Afganistan, uspešno je bil izveden proces varnostne podpore pri izvedbi afganistanskih predsedniških volitev, skladno z načrti o povečanju afganistanskih varnostnih sil (Afghan National Security Forces, ANSF) pa je Nato okreпил

dejavnosti za njihovi opremljanje in urjenje. Na ta področja je bilo leta 2009 usmerjeno tudi ministrstvo, ki je volitve, usposabljanja ANSF in civilne projekte neposredno okrepilo tudi s svojimi silami, zmogljivostmi in sredstvi na terenu. V drugi polovici leta je bilo veliko dejavnosti, povezanih s sprejetimi načrti delovanja v Isafu, namenjenih seznanjanju, posvetovanjem in odločanju na politični ravni o prevzemu vodenja operativne skupine za mentorstvo in povezavo (Operational Mentoring and Liaison Team, OMLT) za usposabljanje afganistanske nacionalne vojske (Afghan National Army, ANA), katere vodenje bo Slovenija prevzela jeseni 2010.

Večji del obrambnih zmogljivosti Slovenije je bil skladno z njenimi obrambnimi interesi še naprej usmerjen v Jugovzhodno Evropo in sodelovanje v operaciji Kforja. Z vidika zagotavljanja miru, varnosti in stabilnosti na Kosovu je razvoj operacije napredoval do točke, ko je zavezništvo začelo postopno zmanjševati svoje sile, podpirati opravljanje novih nalog na področju reforme varnostnega sektorja ter krepiti pomoč pri vzpostavitvi kosovskih varnostnih sil (Kosovo Security Force, KSF). Poleg nalog zagotavljanja varnega in stabilnega okolja je ministrstvo v okviru zavezniškega delovanja pomagalo pri urjenju in opremljanju KSF, obrambnih reformah Kosova in civilno-vojaškem sodelovanju v razvojnih projektih. Ministrstvo je v okviru zavezniških struktur na Zahodnem Balkanu s svojimi pripadniki aktivno sodelovalo tudi v Natovem poveljstvu v Sarajevu in Natovih vojaških povezovalnih pisarnah v Sarajevu, Beogradu in Skopju, s čimer se je zagotavljal bolj integriran pristop Slovenije do uveljavljanja slovenskih interesov v regiji.

V okviru Natovega civilnokriznega načrtovanja (Civilian Emergency Planning, CEP) so bile konec leta 2009 potrjene ministrske smernice za obdobje 2010–2013. V razpravi si je Slovenija prizadevala za še večjo krepitev sodelovanja s partnerji, ki že zdaj pomembno prispevajo k razvoju civilnokriznega načrtovanja, ki naj bi bilo po novem vključeno tudi v proces Natovega obrambnega planiranja.

Aktivnosti v okviru evropske varnostne in obrambne politike

Leta 2009 se je spremenil ustroj EU. 1. decembra je začela veljati Lizbonska pogodba, ki je prinesla veliko novosti pri institucionalnem delovanju EU. Svet za splošne zadeve in zunanje odnose se je razdelil na dve formaciji, na Svet za zunanje zadeve in Svet za splošne zadeve. Za dve leti in pol je bil imenovan prvi predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy. Z imenovanjem visoke predstavnice za skupno zunanjo in varnostno politiko Catherine Ashton vstopa EU v novo obdobje, ki bo prineslo v njeno delovanje vsebinske in organizacijske spremembe. Te bodo zagotovile boljše globalno prepoznavnost, hitrejše in lažje sodelovanje ter usklajevanje z drugimi globalnimi akterji na področju varnosti in obrambe ter večjo odzivnost na grožnje in tveganja varnosti.

Ministrstvo za obrambo se je v oblikovanje in uresničevanje Evropske varnostne in obrambne politike (EVOP) vključevalo z aktivnim nastopanjem in konkretnimi pobudami v institucijah in organih EU ter njenih delovnih telesih. Sodelovali smo na neformalnih srečanjih obrambnih ministrov EU, in sicer marca v Pragi in septembra v Göteborgu,

na srečanjih obrambnih ministrov EU v okviru Sveta EU za splošne odnose in zunanje zadeve (GAERC) maja in novembra v Bruslju. Pripravljena so bila stališča, ocene in prispevki o različnih vsebinskih temah EVOP, ki so bile obravnavane na zasedanjih Političnega in varnostnega odbora (PSC). Redno smo sodelovali z delovnimi skupinami Službe Vlade RS za razvoj in evropske zadeve, na katerih so s Stalnim predstavništvom Republike Slovenije pri EU in predstavniki vseh vladnih resorjev potekale razprave o aktualnih temah in stališčih Slovenije do vsebin EU.

Podobno kot v Natu se je tudi pri krepitvi vojaških zmogljivosti EU nadaljevalo razvijanje konceptov in zmogljivosti za zagotavljanje mednarodnih operacij in misij z vojaškimi in nevojaškimi komponentami. Pri tem je bil poudarek na uporabnosti bojnih skupin, izboljšanju zmogljivosti za strateški in helikopterski transport, zmogljivosti za nadzor pomorskega prometa, komunikacij, uporabe sodobnih tehnologij itn.

V sklopu sodelovanja z EU je bilo v ospredju zlasti sodelovanje z Evropsko obrambno agencijo (European Defence Agency, EDA). Ministrstvo je bilo vključeno v delo usmerjevalnega odbora na ravni oborožitvenih direktorjev, direktorjev za zmogljivosti ter direktorjev za raziskave, razvoj in tehnologijo. Sodelovanje z EDA je za Slovenijo pomembno zlasti zaradi sodelovanja v evropskih razvojnoraziskovalnih programih. Razpisi EDA odpirajo slovenskim razvojnoraziskovalnim subjektom možnosti za sodelovanje s tradicionalno zaprtimi zahodnoevropskimi subjekti na področju znanosti in tehnologije.

Z vidika uresničevanja Evropskega programa za zaščito kritične infrastrukture (EPCIP) je ministrstvo sodelovalo na sestanku kontaktnih točk za evropsko kritično infrastrukturo (PROCIV EPCIP), na ministrski konferenci EU CIIP o zaščiti kritične informacijske infrastrukture v Talinu, dveh delavnicah v skupnem raziskovalnem centru Evropske komisije v Ispri v Italiji (uveljavljanje direktive Sveta o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite) ter z delovno skupino za vzpostavitev Evropske raziskovalne mreže za zaščito kritične infrastrukture (ERN CIP).

Izvedena je bila vaja kriznega upravljanja EU CME 09, na kateri se je preverjala učinkovitost delovanja struktur in izvajanja postopkov kriznega upravljanja EU.

Večstransko sodelovanje in obrambna diplomacija

Pri uresničevanju obrambne politike v OZN je bil leta 2009 sprejet sklep Vlade o povečanju udeležbe pripadnikov SV na mednarodni misiji OZN na Golanski planoti ter se začel postopek za sklenitev memoranduma z OZN o sodelovanju pripadnikov SV v operaciji Unifil.

Posebna pozornost je bila namenjena tudi spremljanju glavnih aktivnosti OVSE in rednemu poročanju o mednarodnih sporazumih, ki jih je Slovenija sprejela na vojaško-političnem področju.

Na področju politike razoroževanja in neširjenja oborožitve je Državni zbor na pobudo Ministrstva za obrambo sprejel Zakon o ratifikaciji Konvencije o kasetnem strelivu.

Skladno z obrambnimi interesi Slovenije ter v sklopu podpiranja njene zunanje politike je bila obrambna politika leta 2009 usmerjena v krepitev podpore in angažiranja na širšem območju Zahodnega Balkana, vzpostavljanje mednarodnega sodelovanja z novimi strateško pomembnimi državami ter zagotavljanje nadaljnje podpore državam Zahodnega Balkana na njihovi poti v evro-atlantske integracije.

Zato je bila podpisana skupna izjava o krepitvi regionalnega sodelovanja prek regionalnih centrov na Zahodnem Balkanu (Jadranska listina A-5), ki pomeni pomemben politični napredek k zavezanosti za krepitev regionalnega sodelovanja, izmenjavo informacij in izkušenj pri obrambnih reformah ter za povezovanje z regionalnimi centri.

Na ministrskem srečanju pobude SEDM (South East Defence Ministers Initiative) je bil ob podpori RS sprejet nov sporazum o delovanju koordinacijskega odbora, ki je poenostavil postopke za sprejem novih članic in delovanje organov. Pri uresničevanju obrambne politike v državah Zahodnega Balkana je Slovenija podpirala vključitev Srbije in Črne gore v SEDM, obe sta tudi postali njegovi polnopravni članici.

Ministrstvo je sodelovalo v vseh načrtovanih oblikah večstranskega obrambnega in vojaškega sodelovanja v okviru delovnih teles SEDM, večnacionalnih kopenskih sil (Multinational Land Forces, MLF), RACVIAC (Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre), GCSP, Kvadrilaterale in Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo.

Skupaj z ZDA je Slovenija nadaljevala sopredsedovanje neformalni pobudi Clearinghouse za Jugovzhodno Evropo (SEEC), v kateri poleg šestih držav z Zahodnega Balkana (Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Makedonije in Srbije) sodeluje še približno 30 držav in mednarodnih organizacij. Za pobudo SEEC so značilni praktičnost in konkretni projekti obrambnih reform na Zahodnem Balkanu. Sprejeta je bila pobuda za vzpostavitev regionalnih centrov na področju operacij v podporo miru, RKBO-usposabljanja in medijskega usposabljanja.

Ministrstvo je nadaljevalo tudi redefiniranje vojaške diplomatske mreže. Ukinjeno je bilo mesto obrambnega atašeja v Veliki Britaniji, ki je nerezidenčno pokrival tudi Republiko Irsko. Začasno je prenehal službovati tudi obrambni ataše v Republiki Makedoniji, dokončna odločitev o usodi tega mesta pa bo sprejeta leta 2010. Ministrstvo je začelo pripravljati oziroma dopolnjevati predpise, ki urejajo področje izbora, usposabljanja in delovanja vojaških diplomatskih predstavnikov.

Dvostransko sodelovanje

Ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič je aprila na uradnem obisku v Sloveniji gostila ministra za obrambo Republike Srbije, junija, julija oziroma novembra pa je bila na

uradnih obiskih v Republiki Makedoniji, Republiki Avstriji in Republiki Hrvaški. V okviru obiska pri pripadnikih Slovenske vojske v operaciji Kforja na Kosovu pa se je decembra na krajšem delovnem srečanju sestala tudi z ministrom za kosovske varnostne sile Republike Kosovo. Konferenca ob 60-letnici Nata na Brdu pri Kranju je bila priložnost za srečanje z ministrom za obrambo Bosne in Hercegovine.

Sklenjen je bil Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Srbije o sodelovanju na obrambnem področju in ratificiran v Državnem zboru. Na podlagi dogovora med slovensko ministrico in ministrom za kosovske varnostne sile so se začeli postopki za podpis in ratifikacijo osrednjega sporazuma o sodelovanju na obrambnem in vojaškem področju z Republiko Kosovo.

Zaradi ohranjanja rednih stikov z obrambnimi ministri sosednjih držav je bila ministrica Julija na delovnem obisku v Republiki Avstriji. Z avstrijskim obrambnim ministrom sta največ pozornosti namenila obrabnim reformam in transformaciji oboroženih sil obeh držav, politično-varnostnim razmeram na Zahodnem Balkanu, mednarodnim operacijam in misijam ter dvostranskemu obrabnemu in vojaškemu sodelovanju med državama.

Zaradi želje po intenzivnejših in poglobljenih stikih z novimi strateško pomembnimi državami s hitro rastočimi gospodarstvi je ministrica na uradnem obisku gostila ministra za obrambo Federativne republike Brazilije. Visoka delegacija ministrstva je bila zaradi krepitve partnerskega obrabno-vojaškega sodelovanja maja na prvem uradnem obisku v Ljudski republiki Kitajski.

Tudi državni sekretar na ministrstvu je bil v okviru dvostranskih srečanj na delovnih obiskih v Združenih državah Amerike in Republiki Srbiji, s področja obrabne logistike pa je gostil državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo Republike Makedonije. Hkrati je člane Odbora Državnega zbora za obrambo spremljal na nujni seji, ki je potekala v okviru obiska pri kontingentu SV v operaciji Kforja decembra na Kosovu ter pri ministru za kosovske varnostne sile. V pogovorih z visokimi predstavniki omenjenih držav se je zavzel za nadaljnji razvoj ter poglobitev obrabnega in vojaškega sodelovanja, s poudarkom na namenski oziroma obrabni industriji.

Na področju logistike je ministrstvo razvijalo zlasti sodelovanje s Češko republiko, Republiko Avstrijo in Slovaško republiko. Sodelovanje s Češko je pomembno predvsem z vidika izmenjave strokovnih vsebin in izkušenj s področja RKBO-dejavnosti ter 8-kolesnih bojnih vozil pehote. Sodelovanje z Avstrijo je pomembno zaradi sodelovanja obrabnih industrij obeh držav. S Slovaško je začelo ministrstvo sodelovati na področjih obrabne standardizacije in zagotavljanja kakovosti, na finančnem področju je izmenjalo stališča in izkušnje s hrvaškim ministrstvom za obrambo, o obrabnih zadevah z Avstrijo in Madžarsko, izvedeno pa je bilo tudi srečanje s predstavniki geoinformacijske službe madžarskega ministrstva za obrambo.

1.1.2 Civilna obramba in krizno upravljanje na obrambnem področju

Glede civilne obrambe in kriznega upravljanja na obrambnem področju je ministrstvo spremljalo in usmerjalo opravljanje nalog, ki izhajajo iz Programa Vlade RS za uveljavljanje Doktrine civilne obrambe Republike Slovenije in Akcijskega načrta uresničevanja programa uveljavljanja Doktrine civilne obrambe na Ministrstvu za obrambo.

Predstavljeni so bili predlogi sprememb civilne obrambe v smeri zagotavljanja nevojaških zmogljivosti in ukrepov ter kriznega upravljanja na obrambnem področju in tudi nujnih sprememb normativno-pravnih podlag.

Uspešno je bilo sodelovanje pri načrtovanju Natove vaje kriznega upravljanja (Nato Crisis Management Exercise, CMX 09), ki je bila izvedena marca 2010. Pri načrtovanju skupnega dogodka na vaji je RS sodelovala z Italijansko republiko. S sklepom vlade o sodelovanju na CMX 09 je bilo ministrstvo odgovorno tudi za pripravo dokumentacije za načrtovanje in izvedbo vaje v državi, vključeno pa je bilo tudi v pripravo vaje kriznega upravljanja Evropske unije CME 09, ki je bila izvedena konec leta.

Pri preverjanju upoštevanja določil uredbe o obrambnih načrtih je bilo ugotovljeno, da nosilci priprav še vedno niso dosledni pri uresničevanju določil, ki se nanašajo na del načrta, v katerem je opredeljeno delovanje gospodarskih in drugih dejavnosti. V povezavi z vsebino uredbe in načrtovanjem v obrambnih načrtih je bil pripravljen nov Pravilnik o opremljanju državnih organov in drugih izvajalcev civilne obrambe pri opravljanju nalog na obrambnem področju.

Prav tako so bili pripravljeni predlog novih izhodišč in načrt ter pregled zmogljivosti Nacionalnega centra za krizno upravljanje za zagotavljanje razmer za delo vodstva države od mirnodobnih kriz do vojne.

Državnim organom in gospodarskim družbam posebnega pomena za obrambo v RS je bila ponujena strokovna pomoč pri obrambnih pripravah.

Na področju implementacije Natovega sistema kriznega odzivanja v RS je potekalo usklajevanje priprav nacionalnih aktivnosti med nosilci priprav za uresničevanje ukrepov kriznega odzivanja. Pripravljeno je bilo slovensko besedilo priročnika o Natovem sistemu kriznega odzivanja, ki so ga prejeli vsi nosilci priprav.

Maja 2009 je bila v Centru za obrambno usposabljanje Poljče organizirana predstavitev raziskovalnega projekta Definicija in zaščita kritične infrastrukture v RS, na kateri so sodelovali strokovnjaki za zaščito kritične infrastrukture s pristojnih ministrstev ter predstavniki upravljavcev in lastnikov javnih oziroma zasebnih gospodarskih družb, zavodov in organizacij, katerih infrastruktura in dejavnost sta povezani z vzpostavljanjem oziroma dograjevanjem zaščite kritične infrastrukture v Sloveniji.

V okviru delovanja Medresorske koordinacijske skupine za usklajevanje priprav za zaščito kritične infrastrukture v Sloveniji je bil oblikovan predlog definicije kritične infrastrukture in sprejet program delovanja za naslednje leto.

Organiziran in izveden je bil obisk delovne skupine EU za vzpostavitev Evropske raziskovalne mreže za zaščito kritične infrastrukture (ERN CIP), da bi ugotovili potrebe in prednostne naloge ter zmogljivosti držav članic na tem področju.

Pri zagotavljanju nevojaških zmogljivosti za zagotavljanje podpore države gostiteljice (Host Nation Support, HNS) je potekalo usklajevanje za sklenitev Memoranduma o soglasju med Vlado Republike Slovenije in Vrhovnim poveljstvom zavezniških sil v Evropi (SHAPE) o zagotavljanju podpore države gostiteljice za izvedbo Natovih operacij oziroma vaj. Usklajen predlog besedila RS je bil v SHAPE posredovan septembra 2009.

Na področju kartografije in geoprostorskih zadev je bilo vsebinsko obnovljenih šest listov vojaške in državne topografske karte RS v merilu 1 : 50.000 v digitalni obliki, za katere je bila vzpostavljena tudi vektorska zbirka podatkov. Natisnjenih je bilo 26 listov vojaških topografskih kart Slovenije v merilu 1 : 50.000 v 1000 izvodih, ki so bile vsebinsko obnovljene v letih 2006 in 2008 ter usklajene z zadnjimi izdajami standardov SVS in STANAG. Spremljali smo snemanje Slovenije iz zraka, prevzeti so bili izdelani digitalni ortofoto načrti za južno polovico RS. Pripravljen in natisnjen je bil katalog kartografskega gradiva MO za leto 2009, pridobljeno pa je bilo tudi kartografsko gradivo za priprave pripadnikov SV na mednarodne operacije in misije v Čadu in Afganistanu.

Skladno s pozivom Natove geografske konference, da si vse članice zavezništva, ki sodelujejo v operaciji Isaf, medsebojno porazdelijo breme kartiranja območij, je ministristvo prevzelo razvoj in izdelavo treh satelitskih mestnih kart Afganistana. Slovenske karte so bile pozitivno ocenjene, ZDA pa so jih drugim zaveznicam priporočile kot vzorčni model.

Kot nosilec urejanja prostora z obrambnega področja je bilo ministristvo vključeno v pripravo in postopke sprejema prostorskih aktov državnega pomena in prostorskih aktov lokalnih skupnosti.

1.1.3 Obveščevalno-varnostna dejavnost

Ključne naloge in cilji so bili povezani s posredovanjem ustrezne obveščevalno-varnostne podpore Slovenski vojski doma in v tujini ter drugim subjektom sistema nacionalne varnosti.

V obravnavanem obdobju je bila prednostna naloga na obveščevalnem področju ocenjevanje vojaških in politično-varnostnih razmer na območju Zahodnega Balkana, zlasti v BiH in na Kosovu, ter na območju Afganistana. Svoje delovanje je Obveščevalno varnostna služba usmerjala tudi na preostala krizna žarišča v Afriki (Somalija, Čad, DR Kongo, Sudan) ter na Bližnji vzhod (Libanon), kjer so pripadniki SV sodelovali oziroma

še vedno sodelujejo v mednarodnih operacijah in na misijah. Spremljala je predvsem indikatorje, ki bi lahko vplivali na ogrožanje obrambnih interesov Slovenije ali na morebitno povečanje stopnje vojaške ogroženosti.

Ena ključnih prednostnih nalog leta 2009 je bila zagotavljanje učinkovite obveščevalno-varnostne podpore pripadnikom SV v operacijah. Obveščevalno varnostna služba je pri posredovanju obveščevalno-varnostne podpore nadaljevala proaktivni pristop ter sodelovala z vsemi pristojnimi subjekti znotraj obrambnega sistema in v okviru slovenskega nacionalnovarnostnega sistema s partnerskimi obveščevalno-varnostnimi službami ter z Natom in EU.

Poudarek naloge na področju varnostne dejavnosti je bil usmerjen v odkrivanje, preiskovanje in preprečevanje ogrožanja varnosti oseb, delovnih mest, objektov in okolišev posebnega pomena za obrambo v Sloveniji in zunaj nje.

Leta 2009 se je nadaljevalo in v nekaterih delih dodatno okrepilo sodelovanje Obveščevalno varnostne službe na obveščevalno-varnostnem področju z Natom in EU. Na Brdu pri Kranju je bil organiziran redni sestanek direktorjev obrambnih obveščevalnih služb članic Nata. Glavni temi na sestanku sta bili nadaljnja krepitev obveščevalnega sodelovanja in dodatna krepitev obveščevalno-varnostne podpore pripadnikom, ki v zavezništvu delujejo v mednarodnih operacijah in na misijah, in sicer predvsem v Afganistanu ter na Zahodnem Balkanu.

Skladno z ugotovitvami SPOR za področje obveščevalno-varnostne dejavnosti se je nadaljevala integracija obveščevalne, protiobveščevalne in varnostne dejavnosti na obrambnem področju.

Končni cilj ostaja vzpostavitev ustrezne, povezane strukture obveščevalno-varnostne dejavnosti na obrambnem področju, ki bo omogočala pridobivanje podatkov iz vseh razpoložljivih virov znotraj obrambnega sistema, njihovo analizo ter nadaljnje posredovanje v realnem času.

1.2 Vojaška obramba

1.2.1 Vzpostavljanje zmogljivosti Slovenske vojske

Težišče vzpostavljanja zmogljivosti je bilo namenjeno premestljivim enotam SV za delovanje in izvajanje poslanstva SV na nacionalni ravni ter v okviru mednarodnih aktivnosti in vzpostavljanju zmogljivosti za opravljanje funkcij nadzora ter kontrole in varovanja zračnega prostora Slovenije.

Zaradi zmanjšanja sredstev za vojsko, kar je posledica dveh rebalansov državnega proračuna, je pri vzpostavljanju zmogljivosti prihajalo do odstopanj pri uresničevanju nekaterih ciljev.

Do konca leta 2009 je bilo zaradi vzpostavitve nove strukture izvedeno preoblikovanje organiziranja in izvajanja nalog vojaških teritorialnih poveljstev (VTP). Ukinjeni so bili 23. VTP, 24. VTP, 25. VTP, 32. VTP, 37. VTP in 38. VTP.

Januarja 2009 je bil po uspešno izvedeni certifikaciji LBBSk z omejenimi zmogljivostmi na vadišču Grafenwöhr v Nemčiji podpisan tehnični sporazum za pridružitve lahke bataljonske bojne skupine (LBBSk) Natovemu hitro premestljivemu korpusu (Rapid Deployable Corps, NRDC-IT) v Italiji. Prav tako so bili izpolnjeni pogoji za pridružitve 18. bataljona za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo (18. BJRKBO) Natovemu večnacionalnemu korpusu Severovzhod (Multinational Corps North East, MNC-NE) na Poljskem.

Na uspešno izvedeni vaji SV Svizec 09 je bila opravljena certifikacija 18. BJRKBO in zmogljivost Role 2 LM za zdravstveno zagotovitev. V sklopu navedene vaje je bila po metodi TACEVAL uspešno izvedena tudi nacionalna evalvacija Centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora (CNKZP) – 16. bataljona za nadzor zračnega prostora (16. BNZP).

Prednost pri opremljanju in nabavi nove glavne opreme so imele tiste enote, ki zagotavljajo zmogljivosti skladno s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi. V operativno uporabo so bili uvedeni štirje od skupno 13 prevzetih srednjih kolesnih oklepnih vozil 8 x 8 (SKOV 8 x 8) v 74. motoriziranem bataljonu, na katerih bo temeljila prihodnja srednja bataljonska bojna skupina.

Opravljeni so bili tudi drugi nakupi in postavitve opreme za modernizacijo enot SV in opreme za operativno delovanje enot. Podrobnosti o opremi in infrastrukturi SV so navedene v poglavju Uresničevanje načrta pridobivanja stvarnega premoženja ministrstva.

1.2.2 Certificiranje enot Slovenske vojske

Vsi elementi lahke bataljonske bojne skupine so dosegli končno operativno zmogljivost z omejenimi zmogljivostmi. Preverjanje in certificiranje LBBSk je potekalo na več kot mesec dni trajajoči vaji SOKOL II v Nemčiji. Na vaji, ki je potekala od 6. januarja do 18. februarja na ameriških vadiščih v Nemčiji, je sodelovalo več kot 1100 pripadnikov SV. Poleg poveljstva 1. brigade in 10. MOTB, kot nosilne enote LBBSk, je na vaji sodelovalo še osem modulov iz drugih enot SV.

Vaja je potekala v dveh delih. Prvi del vaje SOKOL II – GRAF, od 13. do 21. januarja, je potekal v Joint Multinational Training Command (JMTC) v Grafenwöhr. Namenjen je bil bojnemu usposabljanju, preverjanju bojne pripravljenosti po Natovem sistemu ocenjevanja CREVEAL (Combat Readiness Evaluation) in bojnemu streljanju bataljonske skupine ter njenih čet posamezno. V tem delu si je LBBSk po bojnem preizkusu zmogljivosti prisluzila certifikat o pripravljenosti za delovanje enote kot celote. V drugem delu vaje SOKOL II – HOH, ki je od 24. januarja do 11. februarja potekal v Joint Military Readiness Center (JMRC) v Hohenfelsu, pa so se sodelujoči usposabljali za Natove

operacije kriznega odzivanja s prilagojenimi razmerami za Kosovo. Najpomembnejši del vaje HOH je bil čas od 6. do 11. februarja, ko sta bili izvedeni taktična vaja za operacije kriznega odzivanja in hkratna analiza usposobljenosti 10. MOTB za delovanje v silah Kfor.

Certificiranje LBBSk na vaji SOKOL II (Nemčija, Grafenwöhr)

Na končni analizi vaje, ki je potekala 11. in 12. februarja, so nadzorniki in poveljujoči analizirali potek vaje in sklenili, da je bila dobro izvedena, kar je potrdila tudi ministrica za obrambo med svojim obiskom: *»Lahka bataljonska bojna skupina je izpolnila vse naloge odlično, konec februarja bomo pripravljene za nadaljevanje misije na Kosovu.«*

Celotna LBBSk je bila udeležena tudi na vaji ugotavljanja pripravljenosti SVNKON 19 Kforja, del certificirane LBBSk (10. MOTB in deli drugih modulov) pa je deloval v okviru SVKON 19 Kforja na Kosovu. Julija 2009 je bil podpisan tehnični sporazum o pridruženju slovenske LBBSk v NRDC-ITA.

Novembra 2009 sta 18. BJRKBO in zdravstvena enota Role 2 LM uspešno opravila nacionalno certifikacijo in Natovo afirmacijo na vaji SV Svizec 09. Ministrstvo za zdravje RS je SV podelilo dovoljenje v obliki verifikacijskega dokumenta za opravljanje zdravstvene dejavnosti v vojaški zdravstveni enoti Role 2 LM.

Leta 2009 je integracija SV v vojaške strukture Nata potekala kot ključen in celovit proces za SV. Napredek in aktivnosti na področju integracije so se nadaljevali na vseh funkcijskih področjih.

Usposabljanje certificiranega 18. BJRKBO

S končanim integracijskim procesom so bile opravljene glavne naloge, in sicer doseženi sta bili končna operativna zmogljivost za ključne deklarirane sile SV (LBBSk in 18. BJRKBO) v zavezništvo in s tem njihova pridruženost v Natovo strukturo sil ter zagotovljena stopnja integracije SV v Natov integrirani sistem zračne obrambe (NATINADS), ki zagotavlja izvajanje nadzora zračnega prostora Slovenije v okviru sprejetih dogovorov v zavezništvu.

Uspešno certificirana zmogljivost Role 2 LM za zdravstveno zagotovitev

1.2.3 Vojaško usposabljanje in vaje Slovenske vojske

Usposabljanje in vaje poveljstev ter enot SV so bili usmerjeni v doseganje načrtovanih zmogljivosti deklariranih enot za mednarodne operacije in misije (MOM) ter v zagotavljanje pripravljenih sil za opravljanje nalog protokola in civilno-vojaškega sodelovanja. V obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2009 je bilo izvedenih 27 pomembnejših usposabljanj enot SV.

V prvi polovici leta 2009 je usposabljanje potekalo skladno s pripravljenimi načrti enot, v drugi polovici leta pa je zaradi varčevalnih ukrepov potekalo bolj selektivno in usmerjeno v doseganje načrtovanih operativnih zmogljivosti nekaterih enot.

Poleg usposabljanja pripadnikov STAS je potekalo tudi vojaško usposabljanje pogodbene rezerve. Prednostna naloga usposabljanja je bila priprava pogodbenih pripadnikov rezervne sestave (PPRS) za odhod v MOM. Izbranih 40 PPRS (iz sestave 132. GORB, 460. AB in 45. OKB) se je udeležilo posebnega usposabljanja za udeležbo v MOM v sestavi SVNKON 20 Kforja.

Osrednja vaja SV Svizec 09 je potekala novembra 2009. Cilj vaje sta bili certifikacija in afirmacija 18. BJRKBO in zdravstvene zmogljivosti ROLE 2 LM, preverjanje delovanja sistema PINK ter zmogljivosti enot skladno s sprejetimi cilji sil Nata za RS. Na vaji je sodelovalo 990 pripadnikov SV. Hkrati z vajo je bilo opravljeno ugotavljanje pripravljenosti z nacionalno certifikacijo ter Natovo afirmacijo. Obe aktivnosti sta bili uspešno izvedeni in odlično ocenjeni.

Prikaz gašenja s helikopterjem SV Cougar (AS-532 AL)

SV je sodelovala tudi pri vajah zaščite in reševanja. V organizaciji Gasilske zveze Slovenije (GZS) je Brigada zračne obrambe in letalstva (BRZOL) SV sodelovala pri izvedbi gasilske vaje Požig 2009, in sicer s prikazom gašenja s helikopterjema B-412 in Cougar AS-532 AL. Izvedena je bila vaja Završnica 2009, ki je imela za cilj preverjati usposobljenost in pripravljenost 15. HEB pri opravljanju nalog zaščite in reševanja. Oktobra 2009 so enote SV, 1. BR/670. POVLOGB, 72. BR/18. BJRKBO, 14. INŽB in BRZOL/15. HEB, sodelovale tudi na Dnevih zaščite in reševanja 2009 v Novem mestu.

Leta 2009 je SV za 149 ponesrečencev opravila 142 reševalnih akcij. Od tega je bilo 116 helikopterskih reševalnih akcij in 26 akcij helikopterske nujne medicinske pomoči (HNMP). Skupno je bilo s helikopterji SV izvedenih 181 ur naleta, stroški reševalnih akcij in HNMP pa so znašali več kot 280.000 evrov.

Opravljanje helikopterskih reševalnih akcij in nujne medicinske pomoči (Bell-412)

1.2.4 Mirnodobna in vojna sestava Slovenske vojske

Mirnodobna sestava SV je na dan 31. 12. 2009 znašala 7647 pripadnikov stalne sestave. Od ukinitve obveznega služenja vojaškega roka leta 2003 vojaških obveznikov na služenju vojaškega roka ni več.

Vojna sestava SV je na dan 31. 12. 2009 obsegala 9359 pripadnikov, kar vključuje stalno sestavo in PPRS.

Glede na strukturo popolnitve s PPRS je v enotah SV 34 častnikov, 82 podčastnikov, 1575 vojakov, 9 višjih vojaških uslužbencev in 12 nižjih vojaških uslužbencev.

Tabela 1.2.1: Struktura stalne in vojne sestave SV

Statusi	Stalna sestava*	PPRS	Vojna sestava
	1	2	3 = 1 + 2
Častnik	1245	34	1279
Podčastnik	2018	82	2100
Vojak	3076	1575	4651
Višji vojaški uslužbenec	300	9	309
Nižji vojaški uslužbenec	470	12	482
Civilna oseba	525		525
Uradnik	13		13
SKUPAJ	7647	1712	9359

Opomba: * Upoštevanih je 144 zaposlenih na delovnih mestih, na katerih se skladno s 47. in 48. členom Zakona o obrambi opravlja vojaška služba.

Kadrovski načrt je v delu popolnitve s PPRS uresničen 86-odstotno. Od ciljnega stanja 2000 pripadnikov za leto 2009 je bilo v enotah SV razporejenih 1712 pogodbenih pripadnikov. Popolnjevali so se predvsem 11. BZV, 670. POVLOGB, 132. GORB, 45. OKB, 460. AB, 14. INŽB, 71. in 72. POVLOGV, 9. BZO, 16. BNZP, 157. LOGB in VZE. Prednostno se je popolnjevala vojaška zdravstvena enota Role 2 LM MTF.

Leta 2009 je bila napotena v mednarodno operacijo prva generacija 39 pogodbenih pripadnikov rezervne sestave SV. Pripadniki rezervne sestave iz 132. GORB, 460. AB in 45. OKB so popolnjevali kontingent Kforja 20. Februarja 2010 so bile izpeljane tudi aktivnosti za napotitev druge skupine (30 PPRS) v operacijo Kforja.

V procesu vojaškega izobraževanja in usposabljanja (VIU) so PPRS sodelovali na:

- šoli za častnike, ki so jo končali trije PPRS (v programe VIU so vključeni še štirje pripadniki);
- šoli za podčastnike, na kateri je bilo leta 2009 vpisanih sedem pripadnikov.

Leta 2009 je bilo sklenjenih le 13 novih pogodb o opravljanju vojaške službe v pogodbeni rezervni sestavi.

Na komisiji za izbor kandidatov za pogodbeno opravljanje vojaške službe je bilo izbranih 20 kandidatov, s katerimi se načrtuje sklenitev pogodb, v evidenci pa je še 514 kandidatov, ki izpolnjujejo formalne pogoje za sklenitev pogodbe o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV.

V obravnavanem obdobju je bilo sklenjenih 143 aneksov za podaljšanje pogodbe o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV, prav tako so bili pripravljene aneksi za vse PPRS zaradi pretvorbe količnikov v plačne razrede.

1.2.5 Prostovoljno služenje vojaškega roka

Leta 2009 je bilo 200 kandidatov omogočeno prostovoljno služenje vojaškega roka. Za napotitev se je prijavilo 428 kandidatov, v postopku do napotitev na prostovoljno služenje je odstopilo 74 kandidatov, 73 kandidatov pa ni izpolnjevalo zdravstvenih pogojev oziroma pogoja nekaznovanosti.

Na prostovoljno služenje vojaškega roka je bilo napotnih 254 kandidatov oziroma 127 odstotkov glede na prikazane možnosti SV v začetku leta, 27 kandidatov pa ni bilo mogoče napotiti, ker je bila učna skupina popolnena.

Za seznanitev vojaških obveznikov je bilo načrtovanih 10.605 obveznikov letnika 1991. Na seznanitev je prišlo 8396 vojaških obveznikov oziroma skoraj 79,2 odstotka od načrtovanega števila. Vojaški obvezniki, ki niso prišli na seznanitev, so bili o dolžnostih in pravicah obveščeni po pošti.

1.2.6 Sodelovanje s civilnimi organizacijami

Sodelovanje SV s civilnimi organizacijami je bilo leta 2009 usmerjeno na dve pomembni področji. Prvo je sodelovanje z organizacijami, nacionalnimi zvezami in društvi, pomembnimi za delovanje obrambnega sistema Slovenije, drugo pa se nanaša na sodelovanje civilnih (funkcionalnih) strokovnjakov v mednarodnih operacijah in na misijah.

Leta 2009 je SV podprla 1242 dogodkov sodelovanja. Posledica zmanjšanja finančnih sredstev in dveh rebalansov je bila nižji odstotek opravljenih načrtovanih nalog. Kljub vsemu je SV prek neposrednega sofinanciranja Zvezi slovenskih častnikov, Zvezi društev generala Maistra in Društvu upokojencev Ministrstva za obrambo zagotovila finančna sredstva za njihovo delovanje. Na letni ravni je tako namenila sodelovanju s civilnimi ustanovami ter nevladnimi organizacijami znesek v višini 735.901 evrov.

Na področju civilno-vojaškega sodelovanja v MOM je SV povečala število usposobljenega kadra in zagotovila delovanje skupin CIMIC (Civil-Military Cooperation) v različnih projektih, kot so gradbena dejavnost, podpora humanitarni dejavnosti in sodelovanje civilnih funkcionalnih strokovnjakov (CFS). V okviru slovenskih kontingentov v operaciji Kforja so uspešno delovale tri skupine CIMIC, ki so leta 2009 končale 79 projektov.

Skupina CIMIC SVKON 18 Kforja je od 14 predlaganih projektov uresničila 12, skupina CIMIC SVKON 19 Kforja je od 45 predlaganih uresničila 32 projektov, skupina CIMIC SVKON 20 Kforja pa je od 45 uresničila 35 projektov.

1.3 Sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM)

Sodelovanje vojaških zmogljivosti SV v MOM je leta 2009 sledilo načelom:

- enovitega nabora sil (pretežno so sodelovale formacijske enote),
- usmerjenega (težišče Jugovzhodna Evropa oziroma Zahodni Balkan) in koncentriranega vključevanja na krizna območja (Kfor) ob upoštevanju celovitega nacionalnega pristopa (sodelovanje civilnih funkcionalnih strokovnjakov) in izrabe nacionalnih prednosti (BiH, Kosovo) v okviru Nata in EU,
- zmerne geografske razpršenosti (delovanje na štirih operativnih območjih),
- večje specializacije pri zagotavljanju nekaterih nišnih zmogljivosti (OMLT, LMT in INZ).

Sodelovanje v MOM in izvajanje operacij sta potekali ustaljeno in usklajeno, večjih odstopanj pri tem ni bilo. Pri tem lahko izpostavimo izkušnje in izboljšave, ki smo jih pridobili leta 2009 s sodelovanjem v MOM:

- napotitev PPRS v MOM, kar pomeni organizacijski premik pri upravljanju kadrovskih virov, in izkazana operativna zmožnost za popolnjevanje formacijskih enot ter oblikovanje in popolnjevanje namenskih enot ter specialističnih elementov (Kfor);
- napotitev vojaških specialistov, vojaških funkcionalnih strokovnjakov in civilnih funkcionalnih strokovnjakov v MOM je pokazala, da so posamezne enote in posamezniki SV sposobni opravljati zahtevnejše naloge v okviru zavezništva (SV je prevzela odgovornosti vodilne države za zagotavljanje JRKBO-podpore v NRF);
- pridobljene izkušnje pri sodelovanju SV pri izgradnji vojaških zmogljivosti držav gostiteljic (na primer v BiH SV izvaja mentorstvo z vojaškimi funkcionalnimi strokovnjaki);
- povečan je bil delež prispevka pripadnikov SV, ki opravljajo naloge v poveljniški strukturi in prevzemajo zahtevnejše in odgovornejše dolžnosti (Kfor);
- povečanje sposobnosti za delovanje z elementi podpore delovanja, zagotavljanja delovanja in podpore poveljevanja z napotitvijo večjih zmogljivosti (LBBSk v Kfor) SV v MOM;
- pri seznanjanju zunanje in notranje javnosti o sodelovanju SV v MOM je poleg rednega obveščanja o usposabljanju poveljstev ter enot pred napotitvijo v MOM (usposabljanje v operativnem ciklu) in o aktivnostih med delovanjem SVNKON v MOM ter o njihovih vrnitvah v domovino vključena tudi dejavnost vojaškega muzeja, v sklopu katere se organizirajo predstavitve in prirejajo tematske razstave;
- napredek pri izvajanju celostnega pristopa k operacijam na državni ravni s sprejemom Strategije sodelovanja RS v MOM;
- v okviru mednarodnih in skupnih priprav za sodelovanje v MOM so posamezne enote in pripadniki SV pridobili in tudi uporabili izkušnje tujih oboroženih sil;
- sodelovanje enot SV na mednarodnih vajah je omogočilo preizkus zmogljivosti in preverjanje sposobnosti za delovanje v kompleksnem okolju. Posamezne enote in pripadniki SV so izvedli neposredne priprave za delovanje v MOM in konsolidacijo skupaj z enotami partnerskih držav, kar je postalo redna oblika priprav za delovanje v MOM.

Tabela 1.3.1: Pregled napotitev pripadnikov SV leta 2009 v MOM

Ime operacije	Mednarodne sile	Območje operacije	Vodenje operacije	Rotacija	Št. pripadnikov leta 2009
Untso		Bližnji vzhod	OZN	12 mesecev	3 ¹
Unifil		Libanon	OZN	6 mesecev	29
Joint Enterprise	Kfor	Kosovo	Nato	6 mesecev/ 12 mesecev	794
	HQ Nato, MLO	Sarajevo, Skopje, Beograd	Nato	6 mesecev	8
Isaf	Isaf	Afganistan	Nato	6 mesecev	152
Atalanta	Eunavfor	Djibuti	EU	6 mesecev	1 ²
Althea	Eufor	BiH	EU	6 mesecev	49
Chad/CAR	Eufor	Čad	EU	6 mesecev	15 ¹
SKUPAJ					1037

Opomba:

1 – napotitev leta 2008 in končana marca 2009,

2 – napotitev oktobra 2009.

Leta 2009 je bilo v MOM skupno napoteni 1037 pripadnikov, kar je 6,4 odstotka pripadnikov kopenske komponente SV. Pregled napotitev pripadnikov SV leta 2009 v MOM glede na srednjo povprečno vrednost je prikazan v tabeli 1.3.1.

Tabela 1.3.2: Srednje povprečno število pripadnikov SV v MOM v letih med 1997 in 2009

Leto	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Število	57	36	108	97	99	69	174
Leto	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Število	199	238	284	542	456	512	

Leta 2009 je v MOM sodelovalo povprečno 512 pripadnikov SV na mesec. Glej tabelo 1.3.2. Povprečni mesečni obseg števila pripadnikov SV v MOM je izračunana skupna srednja povprečna udeležba pripadnikov SV glede na število pripadnikov v posameznem kontingentu SV v MOM.

1.3.1 Operacije OZN

SV je v okviru OZN sodelovala v dveh operacijah na Bližnjem vzhodu. V Libanonu sodeluje z enoto velikosti oddelka in pripadniki v poveljstvu operacije Unifil. V operaciji Untso je prispevala tri vojaške opazovalce za nadzorovanje ohranjanja premirja in drugih sprejetih dogovorov na območju Izraela, Libanona in Sirije.

1.3.2 Operacije EU

SV s svojim dolgoletnim sodelovanjem v vojaški operaciji Althea (in pred prenosom mandata na EU v Sforju v okviru Nata) pomembno prispeva k zagotavljanju varnosti in stabilnosti v BiH. Sedanji mandat operacije Althea je v glavnem izpolnjen, zato poteka načrtovanje za njeno preoblikovanje v operacijo za podporo oboroženim silam in Ministrstvu za obrambo BiH pri usposabljanju ter vzpostavljanju zmogljivosti. Skladno s predvidenim preoblikovanjem operacije Althea je leta 2009 tudi SV pripravila predlog za svoje preoblikovanje sil v operaciji. Leta 2009 je SV v operaciji delovala z dvema skupinama za povezavo (EUPIC), s pripadniki v poveljstvu sil Eufor ter s transportnim letalom in posadko. Slovenski kontingent sta podpirala nacionalni podporni element (NPE) in nacionalna obveščevalna celica (NOC). Celotni prispevek SV v posameznem kontingentu je bil do 26 pripadnikov. Operativni poudarek je bil na vzdrževanju stabilnega in varnega okolja ter prenosu vojaških zadev na pristojne nacionalne organe.

V poveljstvo sil (Eunavfor Operational HQ) operacije Atalanta v Adenskem zalivu in Somaliji je bil oktobra 2009 napoten častnik za povezavo. SV je končala delovanje v operaciji Chad/CAR marca 2009.

1.3.3 Natove operacije

Sodelovanje Slovenije v operaciji Kforja je bila in ostaja težiščna naloga SV, saj so mir, varnost, stabilnost in razvoj na Balkanu v interesu Slovenije, pa tudi celotne mednarodne skupnosti. Leta 2009 je SV v operaciji sodelovala z BBSK v obsegu do 390 pripadnikov, ki je v drugi polovici leta prevzela obsežnejše naloge in odgovornosti v sektorju Večnacionalnih namenskih sil – zahod (Multinational Task Force – West, MNTF-W). SV je leta 2009 zagotovila sodelovanje v Kforju s povprečnim mesečnim obsegom 397 pripadnikov SV. Aktivno in pomembno vlogo je SV v okviru Kforja imela tudi pri civilno-vojaškem sodelovanju, pri katerem si je s skupino za civilno-vojaško sodelovanje v lokalnem okolju pridobila velik ugled in zaupanje.

Krepitev miru, varnosti in stabilnosti ter spodbujanje razvoja na Zahodnem Balkanu (Kosovo)

Tudi razvoj dogodkov v okviru Natove prednostne operacije Isaf v Afganistanu je bil zelo intenziven. V začetku leta je bila pozornost usmerjena v pripravo in izvedbo predsedniških volitev ter oblikovanje nove zavezniške strategije do Afganistana in Pakistana, ki je predvidevala tudi napotitev dodatnih sil v operaciji sodelujočih držav.

Vzpostavitev zaupanja pripadnikov SV v Isafu z lokalnim prebivalstvom (Afganistan)

Vsem tem izzivom se je prilagajala tudi SV, ki je v času volitev v operacijo napotila skupino INFOOPS in začela priprave, ki bodo leta 2010 privedle do prevzema in vodenja OMLT. Struktura, obseg in naloge kontingenta se v operaciji Isaf niso bistveno spreminjali. Povečalo se je sodelovanje v bojni podpori OMLT in v sestavi poveljstev, kjer so bile izvedene enkratne 6-mesečne napotitve. Celotni prispevek SV v posameznem kontingentu je bil do 84 pripadnikov.

Priprave na prevzem in vodenje OMLT v Isafu (Afganistan)

1.3.4 Nevojaške zmogljivosti in civilni funkcionalni strokovnjaki

V mednarodne operacije in na misije so bile vključene tudi nevojaške zmogljivosti. V MOM so sodelovali trije civilni funkcionalni strokovnjaki, in sicer v SVNKON 19 in 20 Kforja na Kosovu, pri vzpostavitvi zmogljivosti za obvladovanje nesreč s poudarkom na požarni varnosti in gasilstvu (12 mesecev) ter za področje kmetijstva (3 mesece), en civilni funkcionalni strokovnjak pa je sodeloval v Centru CIMIC v Isaf-PRT Herat v Afganistanu. Z odmevnimi projekti pomoči lokalnim oblastem in prebivalstvu je Slovenija dosegla učinkovitost delovanja v MOM na obrambnem področju, primerljivo z drugimi članicami zaveznitva.

Civilno-vojaško sodelovanje (CIMIC) v lokalnem okolju (Kosovo)

Leta 2009 je bilo skladno z nacionalnim kriterijem usposobljenih 11 novih civilnih funkcionalnih strokovnjakov. Skladno z Natovimi merili pa je bilo doseženo število 90 usposobljenih civilnih funkcionalnih strokovnjakov.

Glede na ugotovitve SPOR je bil že pripravljen osnutek sprememb in dopolnitev Uredbe o sodelovanju civilnih strokovnjakov in zmogljivosti v mednarodnih operacijah na obrambnem področju, na podlagi katerega bodo pripravljene drugi izvedbeni predpisi in standardni operativni postopki za zagotavljanje civilnih funkcionalnih strokovnjakov v MOM.

2 PODROČJE VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči ter druge naloge varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami opravljajo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR) ter njene izpostave.

2.1 Preventivna dejavnost

Za učinkovito varstvo pred nesrečami so preventivne dejavnosti zelo pomembne. Obseg, načrtnost in usklajenost preventivnih dejavnosti se po posameznih področjih razlikujejo. URSZR si pri pripravi različnih predpisov prizadeva za dosledno upoštevanje preventivnih ukrepov in spremlja njihovo izvajanje. Posebno pozornost namenja preventivnim dejavnostim na področjih iz primarne pristojnosti uprave, in sicer pri varstvu pred požarom in varstvu pred utopitvami.

Leta 2009 je bilo na področju varstva pred požarom:

- izdanih 1708 dokumentov, povezanih z izdajanjem projektnih pogojev in požarnih soglasij k rešitvam v projektih za pridobitev gradbenih dovoljenj za objekte, za katere je predpisana priprava študije požarne varnosti, ter z dajanjem smernic in mnenj k prostorskim aktom;
- izdanih 99 pooblastil za izvajalce nalog, določenih s predpisi varstva pred požarom;
- spremenjen pristop do opravljanja posebnega dela strokovnega izpita;
- več aktivnosti za izboljšanje usposobljenosti strokovnih delavcev in pooblaščenih oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom; pripravljeno tematsko gradivo in organizirani trije posveti na temo Varni pred požarom v tretjem življenjskem obdobju in Vgrajeni sistemi aktivne požarne zaščite. Vse aktivnosti so potekale v okviru meseca požarne varnosti;
- ponovljeni posveti Požarni red, požarni načrt, načrt evakuacije, ki se jih je udeležilo več kot 1000 udeležencev;
- začetek aktivnosti za vključevanje vsebin varstva v izobraževalne oziroma študijske programe posameznih fakultet;
- aktivnosti, povezane s spremembami študije požarne varnosti;
- priprava strokovnih podlag za »vroča dela«, ki bodo služile za sistemsko urejanje ukrepa.

Na področju varstva pred utopitvami so bili sprejeti novo Navodilo o delu izpitne komisije za reševalce iz vode in Merila izpitne komisije pri preverjanju znanja za reševalce iz vode na bazenskih in naravnih kopališčih. Izvedeno je bilo tudi vsakoletno usposabljanje komisije za izvajanje preizkusov usposobljenosti za reševalce iz vode.

2.2 Pripravljenost

2.2.1 Opazovanje, obveščanje in alarmiranje

Operativno-komunikacijske naloge opazovanja, obveščanja in alarmiranja opravljajo neprekinjeno vse dni v letu Center za obveščanje RS in 13 regijskih centrov za obveščanje, ki se odzivajo na številko za klic v sili 112.

Center za obveščanje RS vsak dan obvešča javnost o dogodkih s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, sproti osvežuje grafični pregled dogodkov v zadnjih 24 urah na spletni strani URSZR, vsak dan pripravlja informativni bilten, ki ga posreduje na več kot 120 naslovov, objavlja na teletekstu Televizije Slovenija in spletni strani URSZR. Operaterji na prvem programu Radia Slovenija vsakodnevno v živo poročajo o pomembnejših dogodkih prejšnjega dne. Ob vseh izrednih dogodkih in morebitnih nevarnostih vremenskih ujm Center za obveščanje RS pripravi izredni informativni bilten. Leta 2009 je bilo pripravljenih 26 izrednih biltenov. Pregled enot za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP) ter število sodelujočih pri intervencijah ob posameznih dogodkih sta prikazana v tabeli 2.2.1.

Tabela 2.2.1: Pregled enot ZRP in število sodelujočih pri intervencijah ob posameznih dogodkih

Vrsta enote ZRP	Število intervencij	Število sodelujočih
Ekološki laboratorij z mobilno enoto	2	4
Enota za tehnično potapljanje	1	5
Enota za tehnično reševanje	17	109
Enote reševalcev z reševalnimi psi	60	367
Enote za reševanje iz vode in na vodi	17	55
Enote za varstvo pred NUS	363	592
Gorska reševalna služba	427	3234
Jamarska reševalna služba	8	47
Poklicne gasilske enote	6775	27.044
Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo	44	211
Prostovoljno teritorialno gasilsko društvo	9472	71.985

2.2.2 Informatika in komunikacije

Sprejeta novela Zakona o elektronskih komunikacijah, pri pripravi katere je URSZR dejavno sodelovala, je uzakonila nove možnosti klicev v sili na številki 112 v obliki tekstovnih in video klicev, kar je namenjeno zlasti gluhim in naglušnim, saj jim omogoča enake možnosti. Izvirno slovensko tehnično rešitev tekstovnih klicev v sili WAP112 sta evropska fundacija za številko 112 in evropsko združenje EENA nagradila. Novela

omenjenega zakona vključuje tudi obvezno promocijo številke za klic v sili 112 pri vseh operaterjih in ponudnikih javnih telefonskih storitev.

V regijskih centrih za obveščanje je bila zamenjana večina telefonskih central z dispečerskimi terminali za sprejem klicev v sili na številki 112 in tudi druga oprema. Tako bo mogoče vpeljati nove storitve in zagotoviti učinkovitejšo izmenjavo informacij z drugimi službami ter skrajšati čas reševanja.

Predstavniki uprave so sodelovali v medresorski skupini za uvedbo enotnega digitalnega radijskega omrežja državnih organov po standardu TETRA, ki naj bi se začel uporabljati še pred letom 2013.

Prenova sistema javnega alarmiranja je potekala po novem spremenjenem načrtu, ki predvideva dokončanje prenove do konca leta 2015. V letih od 2007 do 2009 so bili zamenjani sistemi javnega alarmiranja v vseh večjih mestih ter na območjih posebnega pomena, kot je na primer širša okolica Nuklearne elektrarne Krško.

Uspešno je bil končan projekt uvajanja komunikacijskih rešitev naslednje generacije za reševanje v gorah U-2010. Uporabniki, ki so testirali posamezne rešitve, razvite v okviru projekta, so jih ocenili kot ustrezne in uporabne.

2.2.3 Operativno načrtovanje

Z načrti zaščite in reševanja se zagotavljajo organizirano in usklajeno delovanje za preprečitev nesreč oziroma zmanjšanje njihovih posledic ter čim hitreje osnovni pogoji za življenje ob nesreči. Leta 2009 so bili pripravljene ti državni načrti zaščite in reševanja:

- osnutek novele načrta ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih,
- osnutek novele načrta ob jedrski ali radiološki nesreči,
- osnutek načrta ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh,
- načrt ob nesreči zrakoplova: načrt (verzija 4.0) je bil sprejet julija 2009.

Načrte zaščite in reševanja za posamezne nesreče pripravljajo tudi nosilci načrtovanja na regijski, lokalni in obratni ravni. Leta 2009 so potekala usklajevanja med različnimi nosilci načrtovanja pri načrtih zaščite in reševanja za potres, za velike požare v naravnem okolju, za primer nesreče v trojanskih predorih in nesreče na žičniških napravah.

2.2.4 Sile za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP)

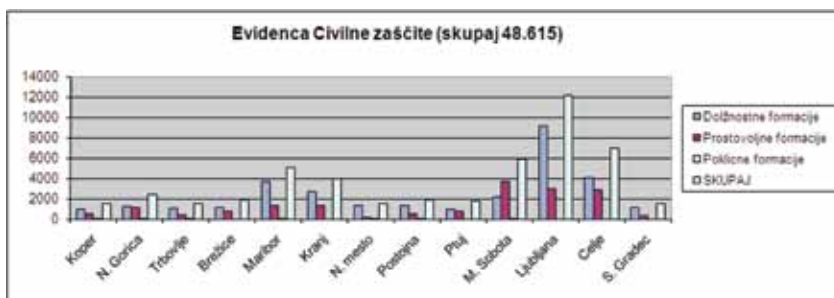
Težišče delovanja je bilo na pripravi predpisov in prilagajanju organiziranosti različnih reševalnih služb in enot potrebam ter spremembam predpisov.

Poleg Pravilnika o evidenci, razporejanju in pozivanju pripadnikov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč je bil sprejet še Sklep o organiziranju enot, služb in organov Civilne zaščite na državni in regijski ravni, ki določa merila za organiziranje in opremljanje enot, služb in organov Civilne zaščite na državni in regijski ravni ter merila za organiziranje in opremljanje državne enote za hitre reševalne intervencije.

Na državni ravni so bila prizadevanja usmerjena v ustanovitev, kadrovsko in materialno popolnjenost ter načrtovanje in izvedbo usposabljanj ekipe za psihološko pomoč, vzpostavitev modularno organizirane državne enote za hitre reševalne intervencije (EHI), posebne službe za podporo in opravljanje posebnih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob ekoloških in drugih nesrečah na morju, ekipe za tehnično reševanje s specialnimi delovnimi stroji in napravami ter v reorganizacijo enote za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev.

Konec leta 2009 je bilo v sile za zaščito, reševanje in pomoč vključenih 789 poklicnih pripadnikov, 45.656 prostovoljnih pripadnikov in 2133 pripadnikov dolžnostnih enot na državni ravni.

Shema 2.2.2: Evidenca vpisanih pripadnikov sil za ZRP v regijah konec leta 2009

V evidenci CZ je bilo konec leta skupaj vpisanih 48.630 pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč. Na shemi 2.2.2 je prikazano stanje po regijah.

URSZR je začela sklepati pogodbe o službi v Civilni zaščiti s pripadniki enot, ki so namenjene za opravljanje specializiranih nalog zaščite, reševanja in pomoči na območju celotne države, za katere je potrebno posebno strokovno znanje ali posebna usposobljenost in so namenjene tudi za pomoč drugim državam. Pogodbe o službi v Civilni zaščiti, ki so začele veljati novembra 2009, je URSZR prednostno sklenila z 68 pripadniki različnih sestav.

Vzpostavljena je bila nova formacija enote za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev, tako da posamezne enote niso več v regijski pristojnosti. Formacija je popolnena z 49 pripadniki. Na lokacijah začasnih skladišč za najdena neeksplozivna ubojna sredstva so izvedeni nekateri dodatni varnostni ukrepi in izpopolnjeni sta tehnično in fizično varovanje. Do novembra 2009 so bila uničena vsa neeksplozivna ubojna sredstva iz vseh regij.

2.2.5 Zagotavljanje razmer za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč

Sklenjenih in realiziranih je bilo 71 pogodb z organizacijami, ki sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči, o **sofinanciranju dejavnosti**.

Za **posodabljanje** zaščitne in reševalne opreme gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev je bilo na podlagi razpisa sklenjenih 796 pogodb v skupni vrednosti 1.770.200 evrov.

V preteklih letih so bile na podlagi posebnega programa iz leta 2001 oblikovane **državne rezerve materialnih sredstev za primer naravnih in drugih nesreč**. Leta 2009, ko se je program končal, so bili izvedeni nakupi materialnih sredstev in opreme za pomoč ob poplavah, vremenskih ujmah, izbruhu nalezljivih bolezni, množičnih nesrečah in začasno nastanitvev.

Glede na **letni program** opremljanja enot za zaščito, reševanje in pomoč ter na razpoložljiva finančna sredstva sta bili leta 2009 nabavljeni potrebna osebna oprema in skupna oprema. URSZR je Gasilski reševalni službi Jesenice predala v uporabo specialno vozilo za reševanje ob nesrečah v predoru Karavanke. Poklicni gasilski enoti v Celju je bila predana prva prikolica za nesreče, s katero se zagotavljajo rezerve zaščitno-reševalne opreme in orodij za zaščito, reševanje in pomoč ter rezerve sanitetnega materiala.

V sodelovanju z **Zavodom RS za blagovne rezerve** so bila leta 2009 nabavljena sredstva za osebno zaščito za primer jedrske ali sevalne nesreče v višini 800.000 evrov.

Iz sredstev **požarne takse** je bilo leta 2009 realiziranih pet javnih naročil ter 39 postopkov javnih naročil manjše vrednosti. Izvedena sta bila tudi razpisa za sofinanciranje gasilskih vozil za zahodno Slovenijo (Kras) v vrednosti 205.000 evrov in za sofinanciranje usposabljanja operativnih prostovoljnih gasilcev v višini 474.000 evrov.

2.3 Ukrepanje ob nesrečah in ocenjevanje škode

Minulo leto so zaznamovale vremenske ujme: neurje s poplavami marca na Primorskem, neurje z vetrom in točo junija v severni in severovzhodni Sloveniji, neurje s točo julija v osrednji Sloveniji in na Štajerskem, predvsem pa obilne padavine avgusta in poplave decembra.

Neurja in obilne padavine 3. in 4. avgusta 2009: zaradi obilnih padavin sta razmeroma veliko škode, predvsem v severovzhodni Sloveniji, naredili dve zaporedni naravni nesreči. Pri odpravljanju posledic je bilo vključenih 131 gasilskih enot z 2892 operativnimi člani. Nekatere občine so aktivirale štabe CZ v operativni sestavi, nekatere tudi enote in službe CZ. V odpravljanje posledic se je vključilo 22 javnih služb z 62 delavci, 31 gradbenih podjetij in samostojnih podjetnikov s 136 zaposlenimi ter 235 občanov – prostovoljcev.

Poplave med 22. in 26. decembrom 2009: poplave ob koncu leta so zajele območje 46 občin v gorenjski, obalni, notranjski, ljubljanski, severnoprimorski, zahodnoštajerski, posavski in zasavski regiji. S približevanjem vodostajev in pretokov rek h kritičnim so bili na posameznih območjih aktivirani poklicne in zlasti prostovoljne gasilske enote, komunalne, cestne in druge službe, vodnogospodarska podjetja, v najbolj prizadetih občinah štabi Civilne zaščite ter druge službe in organizacije, še posebno tiste, ki

upravljajo različno infrastrukturo (Telekom, Dravske in Savske elektrarne). Vse aktivnosti na prizadetem območju so potekale v sodelovanju z URSZR, ki je ogroženim občinam predala 44.600 protipoplavnih vreč. Pri intervenciji je sodelovalo skupaj 2365 gasilcev z 284 gasilskimi vozili.

Nesreče na srečo niso zahtevale žrtev, ocenjena škoda pa je bila precejšnja.

Poplave na Krškem polju

Foto: Jakob Oražem

V neurju s poplavami 30. marca 2009 je ocenjena škoda na stvareh v občinah Ajdovščina, Miren - Kostanjevica, Nova Gorica, Renče - Vogrsko in Vipava znašala 1.985.300 evrov. Neurje z deževjem, močnim vetrom in točo je 16. junija 2009 prizadelo večje število občin v pomurski in vzhodnoštajerski regiji ter manjše število občin v podravski in koroški regiji. Skupno je škodo na stvareh 16. junija 2009 prijavilo 2451 oškodovancev, škoda pa je bila ocenjena v skupni višini 3.397.783,91 evra. Neurje s točo 9. in 10. julija, ki je prizadelo tri občine v ljubljanski in pet občin v zahodnoštajerski regiji, je povzročilo za 2.043.939,35 evra škode na stvareh in 3.400.603,02 evra na vodotokih. Škodo je prijavilo 244 oškodovancev.

Neurje z deževjem, močnim vetrom in točo v noči od 3. na 4. avgust 2009 je povzročilo škodo v višini 6.473.094,40 evra pri 1884 oškodovancih.

Pripravljena je bila nadgradnja aplikacije za ocenjevanje škode ob naravnih nesrečah AJDA z uvedbo katastra stavb in zemljiškega katastra za hitrejši ter natančnejši popis škode na objektih ter kmetijskih pridelkih. Za omenjeno aplikacijo je URSZR prejela priznanje Ministrstva za javno upravo za dobro prakso.

2.4 Izobraževanje, usposabljanje in preverjanje usposobljenosti

2.4.1 Izobraževanje in usposabljanje

Najpomembnejše naloge leta 2009 so bile posodabljanje programov, uvajanje novih oblik funkcionalnega usposabljanja, zagotovitev kadrovskih, prostorskih, materialnih in drugih pogojev za delo Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje ter seznanjanje prebivalstva za ukrepanje ob nesrečah.

*Izobraževalni center za zaščito in reševanje RS (Ig)
Foto: Jakob Oražem*

Različnih oblik izobraževanj, usposabljanj in drugih aktivnosti se je udeležilo več kot 24.000 udeležencev, od tega 18.585 v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, 5064 v enoti Pekre in 486 v enoti Sežana.

Vse načrtovane oblike izobraževanja in usposabljanja za pripadnike različnih sil za zaščito, reševanje in pomoč so bile uresničene v predvidenem številu, razen usposabljanja pripadnikov enot za varstvo pred NUS, ki je bilo zaradi vloma v skladišče prekinjeno.

Leta 2009 so bili sprejeti številni novi programi: Program uvajalnega in temeljnega usposabljanja poverjenikov za civilno zaščito, Program temeljnega usposabljanja reševalcev iz jam, Program dopolnilnega usposabljanja – aplikacije ZIR, Program usposabljanja članov komisij za ocenjevanje škode na objektih, pripravljena in v

postopku sprejetja pa sta Program usposabljanja za reševanje iz vode za potrebe civilne zaščite, gasilcev in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč ter Program dopolnilnega usposabljanja gasilcev za reševanje iz višin in globin v urbanem okolju. Zagotovljena je bila tudi pomoč Gasilski zvezi Slovenije, gorskim reševalcem, jamarjem in drugim reševalnim službam in organizacijam pri usklajevanju njihovih programov usposabljanj z Metodologijo priprave izobraževalnih programov za potrebe zaščite, reševanja in pomoči.

Organiziranih je bilo tudi pet tečajev za člane modulov civilne zaščite držav članic EU, ki jih je Slovenija skladno z določili razpisa Evropske komisije izvedla skupaj z Nemčijo in Hrvaško. Izobraževalni center za zaščito in reševanje Ig se je predstavil na tretjem forumu EU za civilno zaščito, ki je bil novembra v Bruslju. Predstavljeni so bili gasilska šola ter izobraževanje in usposabljanje za gasilce.

Najzahtevnejša naloga je bila priprava višješolskega študijskega programa gasilstvo za pridobitev poklicnega standarda gasilec častnik. Program bo javno veljaven študijski program.

Februarja 2009 je bil na Stokovnem svetu za splošno izobraževanje sprejet učni načrt za izbirni predmet varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami po programu osnovnošolskega izobraževanja. Tako so bili izpolnjeni pogoji za začetek izvajanja izbirnega predmeta v zadnji triadi devetletne osnovne šole v šolskem letu 2010/2011. Pripravljen je bil program usposabljanja za bodoče učitelje in potekal je izbor vsebin za metodični priročnik, ki bo v pomoč učiteljem pri poučevanju izbirnega predmeta. Leta 2010 bo predmet uvrščen v seznam izbirnih predmetov in ponujen na izbiro učencem na osnovnih šolah.

Za usposabljanja gasilcev so bila opravljena vzdrževalna dela na objektu v enoti Pekre. V enoti Sežana so se maja začela adaptacijska dela, ki bodo predvidoma končana leta 2010. Število usposabljanj je bilo manjše kot leta 2008, saj od maja 2009 v Sežani ni bilo več pogojev za izvajanje in so bila načrtovana usposabljanja izvedena v ICZR na Igu.

Opravljen so bile vse načrtovane dejavnosti obveščanja in usposabljanja za zaščito in reševanje prebivalstva ter predšolske in šolske mladine. Februarja 2009 je bil končan regijski izbor, marca pa državni izbor najboljših likovnih in literarnih izdelkov na natečaju Naravne in druge nesreče – Klic v sili 112. Za šolsko leto 2009/2010 je bil objavljen razpis natečaja likovnih in literarnih izdelkov na temo Živali in nesreče.

Za objavo v mladinskem tisku so bile pripravljene didaktične igrice za predšolske in šolske otroke. Posodobljene so bile spletne strani za otroke, izdana je bila nova knjiga za otroke Ježek Snežek in poplava.

Priložnosti za razširjanje znanja in veščin s področja varstva pred nesrečami so bile izkoriščene tudi na množičnih prireditvah, in sicer na otroškem bazarju, festivalu za tretje življenjsko obdobje, na državnem preverjanju usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in Rdečega križa ter regijskih prireditvah.

Celovit prikaz dejavnosti je bil predstavljen prebivalcem Novega mesta in širše okolice na 3. dnevih zaščite in reševanja 2009. Na tridnevni prireditvi od 15. do 17. oktobra so pripadniki reševalnih služb, Civilne zaščite, društev in organizacij, Slovenske vojske in Policije, ki so vključeni v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, predstavili svojo organiziranost, opremljenost in usposobljenost za ukrepanje ob nesrečah. V dejavnostih, namenjenih šolskim in predšolskim otrokom, je sodelovalo več kot 4000 otrok. Izvedena sta bila strokovna posveta: z župani na temo uveljavljanja organizacijskih sprememb pri zaščiti in reševanju in z ravnatelji slovenskih osnovnih šol o obveznostih, ki jih imajo na področju pripravljenosti na nesreče, ter o izbirnem predmetu s tega področja.

2.4.2 Preverjanje usposobljenosti in vaje

Na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sta bili leta 2009 dve vaji državnega pomena.

Vaja KARAVANKE 2009 je bila maja na Jesenicah. Potekala je po predpostavki, da se je v cestnem predoru Karavanke, približno tri kilometre od vhoda v predor s slovenske smeri, zgodila huda prometna nesreča z udeležbo več osebnih vozil. Večje število ljudi je bilo poškodovanih, na enem vozilu je prišlo do požara. V predoru je bila ujeta daljša kolona vozil, med katerimi je bilo tudi tovorno vozilo, ki je prevažalo nevarne snovi. Na vaji je sodelovalo 432 vadbencev in 255 podpornih sodelujočih, torej imitatorjev, ocenjevalcev, opazovalcev, novinarjev itn.

Vaja je pokazala, da so bile dejavnosti za prenovo koncepta zaščite in reševanja ob nesrečah v daljših enocestnih cestnih predorih ustrezno zasnovane in v tem smislu je bil prenovljen regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči v predoru za Gorenjsko.

Vaja KRKA 2009 je bila oktobra v okviru prireditve Dnevi zaščite in reševanja v Novem mestu. Po scenariju vaje je zaradi mokrega cestišča in neprilagojene hitrosti avtobus lokalnega prometa, v katerem so bili voznik in 13 potnikov, na Šmihelskem mostu prebil zaščitni ograji ter padel v reko Krko. Skozi razbita okna se je na streho rešilo šest potnikov. Dva potnika sta sama priplavalala na desni breg Krke, drugi štirje so ostali ukleščeni med pločevino. Dva potnika sta ob padcu avtobusa padla v vodo in se utopila.

Namen vaje je bil celovito preveriti načrtovanje, pripravljenost in delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč, vključno z organi vodenja, javnim zdravstvom, Policijo, Slovensko vojsko in drugimi zmogljivostmi ob množični prometni nesreči ob vodotoku. V vaji je sodelovalo 179 vadbencev in 219 podpornih sodelujočih, torej imitatorjev, ocenjevalcev, opazovalcev, novinarjev itn.

Poleg navedenih sta bili izvedeni še dve večji vaji. **Regijska vaja reševanja z žičniških naprav CERKNO 2009** je bila novembra. Preverjali sta se operativno delovanje in vodenje sil, ki jih ima upravljavec smučišča SC Cerkno, ter drugih sil za zaščito in reševanje ob nesreči na žičniški napravi.

Mednarodna vaja BUDVA 2009 s scenarijem potresa je bila organizirana v okviru Pobude za pripravljenost na nesreče in njihovo preprečevanje v jugovzhodni Evropi DPPI SEE (Disaster Prevention and Preparedness Initiative for South Eastern Europe). Države udeleženske so z vajo preizkušale postopke napotitve reševalnih enot v drugo državo in skupno delovanje enot držav Jugovzhodne Evrope v prizadeti državi.

Vaje so se iz Slovenije udeležili enota za reševanje v naseljih, enota za reševanje z višin ter vodstvo, ki so ga sestavljali zaposleni URSZR. Izkušnje na vaji so prispevale k dokončanju formiranja enote (modula) za reševanje v naseljih (MUSAR), ki ga bo Slovenija uvrstila v bazo EU na področju civilne zaščite.

*Slovenska enota za reševanje v naseljih na vaji BUDVA 2009 (Črna gora)
Foto: Janez Melanšek*

2.5 Mednarodno sodelovanje

Mednarodno sodelovanje spada med temeljne naloge sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Dvostransko sodelovanje

Skladno z dvostranskimi sporazumi je potekalo intenzivno sodelovanje s sosednjimi državami, predvsem na obmejnem območju. Plodno sodelovanje s Kraljevino Švedsko in Francosko republiko se je nadaljevalo na področju izobraževanja in usposabljanja, izvedeno je bilo več skupnih tečajev s področja gasilstva, izmenjava izkušenj je potekala tudi na drugih področjih. Podpisan je bil formalni dogovor o nadaljnjem sodelovanju z novo švedsko Agencijo za reševanje in pripravljenost (MSB). Okrepilo se je sodelovanje

z Zvezno republiko Nemčijo, predvsem v okviru projektov EU. Sodelovanje z državami Zahodnega Balkana je potekalo v smislu prenosa slovenskih izkušenj državam v regiji.

Sodelovanje v okviru EU

Na področju civilne zaščite v Evropski uniji je delo potekalo v pristojni delovni skupini Sveta EU pri pripravi aktov s področja civilne zaščite, pri izvedbenih nalogah v okviru komitologije in pri usklajevanju odziva na nesreče. Prek Centra za spremljanje in obveščanje Evropske komisije (MIC) je potekal odziv pri pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v okviru EU in v tretjih državah. Ob potresu v L'Aquila v Italijanski republiki je Slovenija tja napotila strokovnjakinjo za oceno poškodovanosti stavb, ki je delovala v skupini strokovnjakov EU. Ob potresu v Indoneziji je v okviru Mednarodne organizacije reševalnih psov posredovala slovenska ekipa z reševalnimi psi. Ob izbruhu epidemije gripe je bila v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve prek Svetovne zdravstvene organizacije Ukrajini nakazana finančna pomoč za nakup zdravil. Petnajst strokovnjakov in pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč se je udeležilo načrtovanih usposabljanj v okviru EU. Enote, opazovalci in strokovnjaki so sodelovali tudi pri vajah EU HUNEX DECHATLON, EU DANUBIUS in SweNor EX 2009 ter pri izvedbi EU-projektov PIS.A.R.T.E in SERM.

V Pogodbi o delovanju Evropske unije, ki je začela veljati z uveljavitvijo Lizbonske pogodbe konec leta 2009, je civilna zaščita dobila enakovredno mesto med notranjimi politikami in ukrepi Unije.

Večstransko sodelovanje

Za predstavnike držav Jugovzhodne Evrope je bilo na Igu organizirano usposabljanje osnovni »vroči trening«, slovenski inštruktorji pa so v Črni gori izvedli usposabljanje za reševanje iz jam.

V okviru zveze Nato je leta 2009 največ razprav potekalo o novem strateškem konceptu zavezništva. Z vidika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je bilo pripravljeno stališče, ki kaže slovenski pogled na vlogo Nata na področju odzivanja ob nesrečah. Dobro sodelovanje je bilo zagotovljeno tudi pri oblikovanju Ministrskih smernic za obdobje 2010–2013, ki so bile potrjene konec leta.

3 NORMATIVNI IN DRUGI AKTI

Skladno s Programom dela Vlade RS za leto 2009 (sklep Vlade RS, št. 00404-4/2008/57, z dne 24. 12. 2008) je bilo za leto 2009 načrtovano sprejetje 12 podzakonskih predpisov iz pristojnosti MO (7 iz pristojnosti Vlade ter 5 iz pristojnosti MO). Sedem podzakonskih predpisov je bilo sprejetih in objavljenih v Uradnem listu RS. Na MO smo v tem obdobju pripravili tudi 13 podzakonskih predpisov, ki sicer niso bili vključeni v Program dela Vlade RS za leto 2009, saj se je potreba po njihovem sprejetju pojavila šele med letom. Glede na Program dela Vlade RS je tako ostalo nerealiziranih pet podzakonskih predpisov, vendar to ni imelo negativnega vpliva na normativno urejenost področij, ki jih urejajo.

Pretežni del normativnih aktivnosti je bil usmerjen v nadaljnje usklajevanje podzakonskih prepisov s predhodnimi zakonskimi spremembami, tako z delovnega področja MO kot tudi drugih resornih področij, v manjšem delu pa so bile spremembe povezane tudi z uvedbo evropskega pravnega reda v pravni red RS.

V vsebinskem smislu so se z *Uredbo o metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na obrambnem področju* podrobneje uredili postopki priprave in obravnave investicijske dokumentacije na obrambnem področju, pri čemer so upoštevali skupna izhodišča, ki jih določa splošna Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ.

S *Pravilnikom o dopolnitvi Pravilnika o registraciji in označevanju vozil, zrakoplovov in vodnih plovil Ministrstva za obrambo* so se uredila nekatera tehnična vprašanja, povezana z barvanjem vojaških vozil. Pravilnik je bil konec leta še enkrat noveliran.

Z novim *Pravilnikom o izvrševanju obveznosti do predsednika republike na obrambnem področju* so se zlasti poenostavili postopki obveščanja in seznanjanja predsednika republike z obrambnim področjem.

Z *Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV* se je izenačila starostna meja za moške in ženske glede pogodbenega sodelovanja v rezervni sestavi SV, uskladila so se plačila za opravljanje te službe s sistemom plač v javnem sektorju (plačni razredi) in spremenila se je višina dodatka za stalnost ob podaljšanje pogodbe.

S *Pravilnikom o opremljanju državnih organov in drugih izvajalcev civilne obrambe na obrambnem področju* so se določila zlasti merila za nabavo, hrambo in uporabo opreme civilnih strokovnjakov za opravljanje nalog v mednarodnih operacijah in na misijah.

S *Kodeksom vojaške etike Slovenske vojske* so se določila temeljna etična vodila in načela delovanja SV kot vojaške organizacije ter opredelila nekatera temeljna načela opravljanja vojaške službe, skladno z izhodišči iz Zakona o službi v Slovenski vojski.

S *Pravilnikom o letenju vojaških zrakoplovov* so se novelirale in uskladile z Zakonom o letalstvu posamezne rešitve, povezane z organizacijo, izvajanjem ter zagotovitvijo varnosti letenja vojaških zrakoplovov.

Eden izmed najpomembnejših pravnih aktov, sprejetih leta 2009, so nova *Pravila službe v Slovenski vojski*. Glede na izhodišča, ki jih je prinesel zlasti Zakon o službi v Slovenski vojski, nova pravila urejajo splošna načela za opravljanje vojaške službe, ravnanje, vedenje in odnose v SV, vključno s postopki za ugotavljanje disciplinske in odškodninske odgovornosti. Pomembna novost v primerjavi z dosedanjimi ureditvijo je novo poglavje, ki ureja pripravljenost in splošna pravila delovanja SV v mednarodnih operacijah in na misijah.

S *Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o štipendiranju v Slovenski vojski* so bila glede na pridobljene izkušnje na področju štipendiranja za potrebe SV deloma spremenjena merila za pridobitev štipendij, urejeno pa je bilo tudi štipendiranje za izobraževanje na vojaških akademijah zunaj države.

Z *Uredbo o potrjevanju primernosti za sodelovanje na razpisih zveze Nato* so se skladno z Natovimi dokumenti s področja nabav določili pristojnosti, postopki ter najnujnejši pogoji za izdajo potrdil o primernosti podjetij z območja RS za sodelovanje na Natovih razpisih, v njegovih agencijah in državah članicah Nata ter o primernosti potrdil za vpis v register dobaviteljev Natovih agencij.

Z upoštevanjem virov ogrožanja ter stanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, doseženega z uresničevanjem nacionalnega programa iz leta 2002, je Državni zbor Republike Slovenije julija sprejel *Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015*, ki določa cilje, politiko in strategijo tega področja v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Z novelo *Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč* so bile deloma spremenjene rešitve, povezane z izvajanjem helikopterskih prevozov za zagotavljanje nujne medicinske pomoči ob prometnih in drugih nesrečah oziroma za reševanje v gorah, v manjšem obsegu pa so bila spremenjena tudi merila za razvrščanje industrijskih gasilskih enot.

Z novim *Pravilnikom o evidenci, razporejanju in pozivanju pripadnikov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč* so bile enotno urejene in povezane evidence pripadnikov Civilne zaščite ter drugih oseb, ki skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči.

Ključna novost *Pravilnika o izobraževanju in usposabljanju na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami* je bila določitev pogojev in postopkov v procesu izobraževanja in usposabljanja v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje URSZR, določeni pa so bili tudi pogoji za izvajanje drugih usposabljanj na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

S Pravilnikom o kakovosti storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112, ki ga je izdalo Ministrstvo za gospodarstvo v soglasju z Ministrstvom za obrambo, so se skladno z evropsko direktivo s tega področja podrobneje določili parametri kakovosti za izvajanje storitve klica v sili na telefonsko številko 112.

4 NADZOR NA MINISTRSTVU ZA OBRAMBO

4.1 Inšpekcije na obrambnem področju

Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo (IRSO) opravlja inšpekcijski nadzor in je hkrati tudi prekrškovni organ na obrambnem področju, torej na področju vojaške obrambe, civilne obrambe ter strokovnih in upravnih zadev obrambe. Opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem Zakona o varovanju tajnih podatkov in predpisov, izdanih na njegovi podlagi.

Leta 2009 je bilo v IRSO opravljenih 92 inšpekcijskih nadzorov v 588 inšpekcijskih dneh. Skupen rezultat je blizu načrtovanega cilja, saj je bilo na račun manjšega števila inšpekcijskih nadzorov opravljeno več inšpekcijskega dela, z večjim številom opravljenih inšpektorskih dni.

Leta 2009 so inšpicirani subjekti uresničili 99 odstotkov nalog za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ki so jih naložili inšpektorji z zapisnikom. Neopravljene naloge bodo opravljene naslednje leto, saj inšpektorji tudi te naloge spremljajo do dokončne realizacije.

4.2 Inšpekcije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

IRSVNDN opravlja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov s področja varstva pred požarom, gasilstva, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in varstva pred utopitvami. Na podlagi Zakona o prekrških IRSVNDN opravlja tudi naloge prekrškovnega organa. Inšpektorji sodelujejo tudi pri intervencijah ob naravnih ali drugih nesrečah ter pri raziskavah vzrokov požara. Kot ocenjevalci sodelujejo na državnih in regijskih vajah zaščite in reševanja ter tudi na vajah kriznega upravljanja v okviru Nata in EU.

Na področju inšpekcijskega nadzora je bilo opravljenih 6678 inšpekcijskih nalog, od tega 4747 inšpekcijskih nadzorov. Izdanih je bilo 1454 ureditvenih aktov, od tega 636 inšpekcijskih ureditvenih odločb, s katerimi so določili roke za odpravo pomanjkljivosti na področju varstva pred požarom, zaščite in reševanja ter varstva pred utopitvami, 584 aktov o podaljšanju rokov za odpravo pomanjkljivosti, 33 sklepov na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku, 92 sklepov o izvršbi, 109 sklepov o ustavitvi postopka na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru ter 456 uradnih zaznamkov. V 21 primerih so zadevo odstopili tudi drugim inšpekcijam. Inšpektorji so sodelovali tudi v 4 komisijah za ugotavljanje vzrokov požarov ter v 12 intervencijah ob požaru, eksploziji ali drugi nesreči.

Inšpektorji so kot prekrškovni organ opravili 806 nalog, od tega so izdali 91 plačilnih nalogov, 28 postopkov je vezanih na postopek izdaje odločbe o prekršku, pri katerih je bilo izdanih 687 opozoril o prekrških in 4 odločbe o prekrških.

V občinah so inšpektorji nadzirali stanje načrtov zaščite in reševanje ter stanje organiziranosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ugotovljeno je

bilo razmeroma urejeno stanje. Pri nadzorih enot in služb so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti, ki so bile v nadaljevanju postopka odpravljene. Nekatere pomanjkljivosti so bile ugotovljene tudi pri posameznih zavezancih za pripravo načrtov zaščite in reševanja.

Novembra se je začel uresničevati koncept za zagotovitev enotnih meril za opravljanje inšpekcijskih nadzorov v Sloveniji. Na podlagi predlaganih organizacijskih sprememb, ki so predlagane zaradi enakomernejše pokritosti posameznih subjektov nadzora v posameznih izpostavah, smo dosegli temeljni cilj, zagotovitev enakomernejših standardov inšpekcijskega nadzora v Sloveniji.

4.3 Notranjerevizijska dejavnost

Skladno z letnim načrtom dela je bil leta 2009 poudarek na revizijah, s katerimi se je poskušalo ugotoviti, ali je bil pri procesih, ki so bili predmet revidiranja, nadzor in ali je deloval neprekinjeno, dosledno in uspešno. Posebno pozornost smo namenili ugotavljanju, ali notranje kontrole na področjih civilno-vojaškega sodelovanja in pri delovanju enot ministrstva v tujini obvladujejo tveganja pri delovanju in poročanju ter pri usklajenosti z zakonodajo. Opravljenih je bilo tudi pet izrednih revizij.

Izvedena je bila revizija bilance stanja, da bi preverili, ali obstaja notranji kontrolni sistem, ki zagotavlja pravilnost, točnost in popolnost informacij v računovodskih evidencah.

Pri odkrivanju in ocenjevanju tveganj je bilo ugotovljeno, da še ni sistematičnega evidentiranja in ocenjevanja, vendar opažamo napredek. Celovito urejene ocene tveganosti na ravni MO sicer še ni, so pa bile ocene tveganosti narejene na nekaterih področjih delovanja MO. Register tveganj na ravni celotnega ministrstva je predviden s poslovnim planom ministrstva za leto 2010.

5 URESNIČEVANJE NAČRTOV VIROV MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

5.1 Uresničevanje finančnega načrta

Za uresničevanje svojih nalog je ministrstvo leta 2009 porabilo 549,8 milijona evrov, kar pomeni 97,7 odstotka veljavnega oziroma 99,6 odstotka sprejetega finančnega načrta (FN) po drugem rebalansu (glej tabelo 5.1.1).

Tabela 5.1.1: Proračunski viri za leto 2009

v EUR

Sprejeti FN 2009 (28. 11. 2007)	Rebalans 2009 I (26. 3. 2009)	Rebalans 2009 II (16. 7. 2009)	Veljavni FN 2009	Realizacija 2009	% real. na veljavni FN
630.942.005	589.346.564	552.055.386	562.521.298	549.814.172	97,7
100 %	93,4 %	87,5 %	89,2 %	87,1 %	

Prvi sprejeti finančni načrt je bil potrjen v Državnem zboru RS konec novembra 2007, skupaj s spremembo finančnega načrta za leto 2008, v višini 630,9 milijona evrov. Spremembe finančnega načrta za leto 2009 niso bile pripravljene zaradi volitev leta 2008. Tudi to je razlog za zelo zgoden rebalans finančnega načrta leta 2009.

Prvi rebalans finančnega načrta je bil sprejet konec marca v višini 589,3 milijona evrov, finančna sredstva so se zmanjšala za 41,6 milijona evrov oziroma za 6,6 odstotne točke.

Podrobnejši pregled zmanjšanja je obsegal:

- odstop 34 milijonov evrov drugim proračunskim uporabnikom;
- odstop Ministrstvu za zunanje zadeve 6 milijonov evrov, skupaj s prenosom vseh obveznosti Republike Slovenije do OZN (redni proračun, mirovne operacije idr.). Obveznosti do OZN so bile leta 2008 zaradi povečanja obrambnih izdatkov prenesene na ministrstvo;
- odstop Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve 1,6 milijona evrov, skupaj s prenosom vseh obveznosti do programov veteranskih organizacij, ki naj bi jih Slovenska vojska prevzela leta 2009. Tudi te obveznosti so bile prenesene zaradi povečanja obrambnih izdatkov na naše ministrstvo.

Poleg zmanjšanja finančnega načrta zaradi prerazporeditev drugim proračunskim uporabnikom je bilo potrebno še dodatno zmanjšanje posameznih kategorij odhodkov, predvsem investicij, zaradi zagotavljanja dodatnih sredstev v okviru ministrstva za:

- plače po novi zakonodaji skoraj 20 milijonov evrov,
- promocijo SV, štipendije in šolnine v višini 997 tisoč evrov – na Direktorat za obrambne zadeve,
- delovanje in pripravljenost sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,

- za vzdrževanje sredstev, konstrukcije in infrastrukturo ter finančno podporo organizacijam posebnega pomena v višini 4 milijonov evrov.

Primerjava sprejetega finančnega načrta po rebalansu v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom pokaže največje zmanjšanje pri proračunskih uporabnikih SV, in sicer za 43 milijonov evrov, sledi proračunski uporabnik upravni del z zmanjšanjem za 1,7 milijona evrov, pri obeh inšpektoratih so se finančna sredstva zmanjšala minimalno, pri URSZR pa se je finančni načrt ob rebalansu povišal za 3,2 milijona evrov.

Drugi rebalans finančnega načrta je bil sprejet 16. 7. 2009 v višini 552 milijonov evrov, finančna sredstva so se zmanjšala za:

- 37,3 milijona evrov oziroma za 6,3 odstotne točke glede na prvi rebalans, indeks je 93,7 ali
- 78,9 milijona evrov oziroma 12,5 odstotne točk glede na sprejeti FN, indeks je 87,5.

V drugem rebalansu so bili upoštevani varčevalni ukrepi pri tekočem poslovanju (stroški reprezentance, stroški zunanjih izvajalcev, mobilna telefonija, najemne pogodbe, racionalizacija službenih potovanj, racionalizacija stroškov predstavništva v tujini) in veliko znižanje na investicijskem področju. V primerjavi s prvim rebalansom so se vsem uporabnikom, razen URSZR, sredstva zmanjšala.

V strukturi ekonomskih kategorij je razvidno:

- povečanje plač za 3,5 milijona evrov oziroma za 1,3 odstotne točke. Večina povečanja je namenjena pripadnikom Slovenske vojske v mednarodnih operacijah in na misijah;
- zmanjšanje tekočih odhodkov za 2,2 milijona evrov, kar predstavlja 1,9 odstotne točke;
- zmanjšanje investicij za 35,9 milijona evrov, kar obsega 21,9 odstotne točke;
- zmanjšanje sredstev za znanost in tehnološki razvoj za 2,7 milijona evrov oziroma za 7,5 odstotne točke.

Razlika med veljavnim finančnim načrtom (na dan 31. 12. 2009) in sprejetim finančnim načrtom po drugem rebalansu (v nadaljevanju sprejeti finančni načrt), v skupni višini 10,5 milijona evrov, je nastala zaradi povečanja namenskih sredstev za 9 milijonov evrov in pridobljenih sredstev s sklepi Vlade za 1,5 milijona evrov.

Ministrstvo za finance je URSZR prerazporedilo 1.000.000 evrov za financiranje delovanja Rdečega križa in Karitas ter upravnemu delu 960.000 evrov manjkajočih sredstev za plačilo DDV ob uvozu letala Falcon. Iz upravnega dela so bila po sklepih Vlade prerazporejena sredstva v višini 492.576 evrov pristojnim ministrstvom za psihosocialno pomoč otrokom, družinam in učiteljem v Iraku, za delovanje agencije TIA, za izvedbo projekta Expo 2010 v Šanghaju in za plačečasno premeščenih uslužbencev ministrstva.

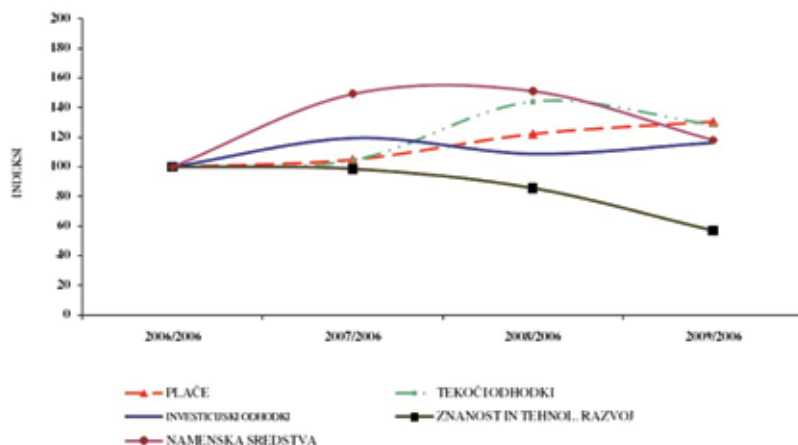
Realizacija finančnega načrta je bila 549.814.172 evrov. Realizacija integralnih sredstev je bila v primerjavi z veljavnim finančnim načrtom 99,6-odstotna. Realizacija namenskih sredstev je bila 58,8-odstotna, najnižja je bila pri upravljanju državnega premoženja, kjer se v naslednje leto zato prenaša tudi največ neporabljenih sredstev. Integralna sredstva ministrstva so predstavljala 97,3 odstotka in namenska sredstva 2,7 odstotka realiziranega finančnega načrta.

Tabela 5.1.2: Realizacija finančnega načrta leta 2009 po ekonomskih namenih v EUR

Finančni načrt	Plače	Tekoči odhodki	Investicijski odhodki	Znanost in tehnološki razvoj	Namenska sredstva
549.814.172	292.140.208	107.099.267	124.406.137	11.174.383	14.994.178
100	53,1	19,5	22,6	2,0	2,7

Pri pregledu strukture porabe po ekonomskih namenih leta 2009 ugotovimo (glej tudi tabelo 5.1.2 in graf 5.1.3), da predstavljajo plače 53 odstotkov porabljenih sredstev celotnega ministrstva, v primerjavi z načrtovanimi so višje za dobrih 10 milijonov evrov. Od leta 2008 delež plač narašča, predvsem na račun nižjih investicij (realizacija 2009 je za 15,8 milijona evrov nižja od realizacije leta 2008), leta 2006 je bil delež plač 50 odstotkov, leta 2007 48 odstotkov, nato pa se je začel povečevati in leta 2010 dosegel 54 odstotkov. Tekoči odhodki s porabljenimi 107 milijoni evrov predstavljajo 19,5 odstotka celotne porabe, povprečni delež, med 18 in 19 odstotki, se je leta 2008 dvignil na skoraj 22 odstotkov. Za izobraževanje namenimo 2 odstotka, za vzdrževanje 5 odstotkov, za sofinanciranje slabih 5 odstotkov in za mednarodno sodelovanje skupaj s plačami 8 odstotkov realizacije ministrstva.

Graf 5.1.3: Indeks rasti realizacije po ekonomskih namenih (bazno leto 2006)

Investicijske nabave s porabljenimi 77 milijoni evrov predstavljajo 14 odstotkov celotne porabe ministrstva, odstotek od leta 2008 pada in bo leta 2010 predvidoma dosegel 11,4 odstotka. Če dodamo k investicijskim nabavam še 47 milijonov evrov investicij v TRP, se delež skupnih investicijskih odhodkov poveča na skoraj 23 odstotkov realizacije. Za raziskave in razvoj smo porabili dobrih 11 milijonov evrov, kar predstavlja 2 odstotka celotne porabe, v primerjavi z načrtovanimi so nižji za 1,7 milijona evrov.

V primerjavi z realizacijo leta 2008 je realizirani finančni načrt za leto 2009 višji za 3,5 milijone evrov, indeks rasti je 100,6. V strukturi porabe po ekonomskih namenih sta se pri integralnih sredstvih povečala delež plač in delež investicij v TRP, kjer so tudi nominalni zneski višji. Vse druge kategorije so nižje tako nominalno kot po deležu v strukturi. V strukturi sredstev je delež namenskih sredstev nižji za 0,8 odstotne točke. Iz leta 2008 je bilo prenesenih 12,2 milijona evrov namenskih sredstev. Primerjava realizacije finančnega načrta med leti 2008 in 2009 je predstavljena v tabeli 5.1.4.

Tabela 5.1.4: Primerjava realizacije finančnega načrta za leti 2008 in 2009 v EUR

Vrsta sredstev	Realizacija 2008	Struktura	Realizacija 2009	Struktura	Indeks 2009/2008
INTEGRALNA	527.062.427	96,5	534.819.994	97,3	101,5
NAMENSKA	19.209.141	3,5	14.994.178	2,7	78,1
SKUPAJ	546.271.569	100	549.814.172	100	100,6

V primerjavi s sprejetim finančnim načrtom je bila realizacija manjša za 2,2 milijona evrov, indeks porabe je 99,6. Pri integralnih sredstvih je bila realizacija nižja za 750 tisoč evrov, in sicer pri investicijah, tekočih odhodkih in znanosti ter tehnološkem razvoju, višja je pri plačah in TRP. Pri namenskih sredstvih je bila realizacija nižja od načrtovane za 1,5 milijona evrov, predvsem pri porabi sredstev za upravljanje državnega premoženja.

V tabeli 5.1.5 je prikazana nominalna rast finančnega načrta v obdobju od leta 2001 do 2009. Finančni načrt je dosegel najvišjo nominalno rast leta 2006, njegova rast pa je bila najnižja v letih 2009 in 2002.

Tabela 5.1.5: Nominalna rast finančnega načrta v obdobju 2001–2011 v EUR

Leto	Finančni načrt	Nominalna rast	Inflacija v %
2001	286.119.963		8,4
2002	291.250.512	102	7,5
2003	321.075.010	110	5,6
2004	357.884.342	111	3,6
2005	386.507.496	108	2,5

Leto	Finančni načrt	Nominalna rast	Inflacija v %
2006	446.653.994	116	2,5
2007	488.061.046	109	3,6
2008	546.271.569	112	5,7
2009	549.814.172	101	0,9

Obrambni izdatki

Obrambni izdatki v primerjavi s finančnim načrtom vključujejo tudi vojaške pokojnine in sredstva Urada za varovanje tajnih podatkov, ne vključujejo pa sredstev sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Realizirani obrambni izdatki leta 2009 so bili 570.512 tisoč evrov, sprejetih po drugem rebalansu, kar pomeni 99,2 odstotka, to pa je 1,63 odstotka ocenjenega BDP za leto 2009 (UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2010). V primerjavi z letom 2008 so se obrambni izdatki leta 2009 povečali za 4,6 milijona evrov oziroma 0,11 odstotne točke. Plače so se povečale za 18 milijonov evrov, investicije za 4,9 milijona evrov, tekoči odhodki pa so se zmanjšali za 18,4 milijona evrov. Obrambni izdatki za leti 2008 in 2009 so prikazani v tabeli 5.1.8.

Sredstva obrambnega sistema, torej Slovenske vojske, upravnega dela Ministrstva in Inšpektorata RS za obrambo, predstavljajo 90 odstotkov obrambnih izdatkov, preostalih 10 odstotkov pa vojaške pokojnine ter sredstva Urada za varovanje tajnih podatkov. Višina slednjih je nižja od 0,5 milijona evrov in zato nima večjega vpliva na obrambne izdatke.

Obrambni izdatki za leto 2009 so bili prvič sprejeti 13. decembra 2007 v višini 643,9 milijona evrov in so predstavljali 1,67 odstotka BDP (UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2007).

Prvi rebalans je znižal obrambne izdatke za 31,6 milijona evrov na 612,2 milijona evrov oziroma 1,67 odstotka BDP (UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2009). Velik padec sredstev obrambnega sistema, in sicer za 44,7 milijona evrov, so omilile vojaške pokojnine, ki so se zaradi novega načina zajemanja podatkov na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, povečale za 13,4 milijona evrov.

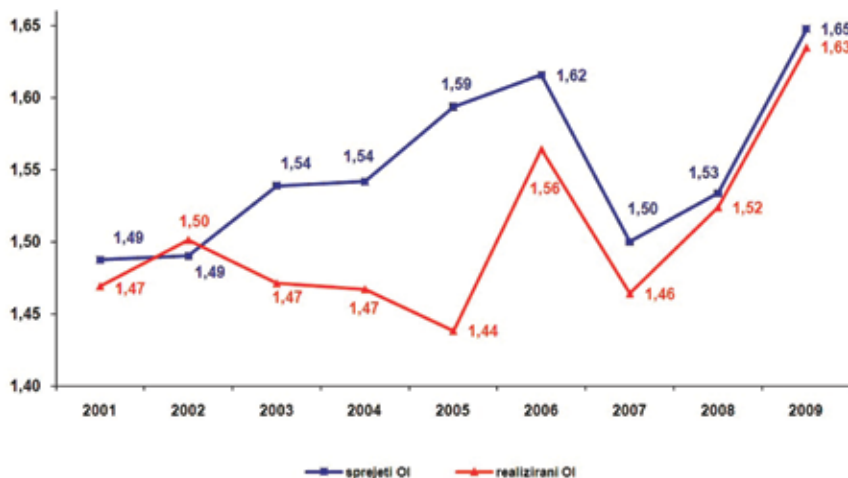
Drugi rebalans je dodatno znižal obrambne izdatke za 37,3 milijona evrov na 574,95 milijona evrov ali 1,57 odstotka BDP (UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2009).

Tabela 5.1.6: Obrambni izdatki v letih 2008 in 2009

EKONOMSKI NAMENI in GPR	2008	2009			
	realizacija	sprejeti FN 28.11.2007	sprejeti rebalans 126.3.2009	sprejeti rebalans II 16.7.2009	realizacija
OBRAMBNI SISTEM	506.289	597.692	552.944	515.659	510.976
SISTEM VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	39.983	33.250	36.402	36.396	38.838
FINANČNI NAČRT MO	546.272	630.942	589.347	552.055	549.814
% FN v BDP	1,47	1,64	1,61	1,51	1,58
pokojnine	59.230	45.500	58.870	58.870	59.074
Urad za varovanje tajnih podatkov	397	734	434	420	461
OBRAMBNI IZDATKI	565.915	643.926	612.249	574.950	570.512
BDP v mio EUR	37.135	38.482	36.598	36.598	34.894
% OI v BDP	1,52	1,67	1,67	1,57	1,63
Pomladanska napoved gosp. glibanj 2010	37.135	34.894	34.894	34.894	34.894
% OI v BDP	1,52	1,85	1,75	1,65	1,63

Primerjava odstotkov sprejetih obrambnih izdatkov v BDP kaže na veliko odvisnost izračuna od višine napovedanega BDP. Če bi upoštevali pri vseh sprejetih obrambnih izdatkih enak BDP kot pri realizaciji, bi ugotovili padec odstotka z 1,85 na 1,63. Podrobnejši pregled razpoložljivih obrambnih izdatkov med letom 2009, primerjava z realizacijo leta 2008, višine BDP in odstotkov so prikazani v tabeli 5.1.6.

Graf 5.1.7: Primerjava odstotka sprejetih in realiziranih obrambnih izdatkov v BDP

Realizacija obrambnega sistema je leta 2009 za 4,7 milijona evrov nižja, kot je bila predvidena po drugem rebalansu, oziroma za 86,7 milijona evrov nižja od prvega sprejetega finančnega načrta z dne 13. 12. 2007. Investicije so nižje za 102 milijonov evrov, prav tako so nižji tekoči odhodki za 16,8 milijona evrov, plače pa višje za 32,1 milijona evrov.

Iz grafa 5.1.7 je razvidno, da so realizirani obrambni izdatki predstavljali najnižji odstotek BDP leta 2005, in sicer 1,44 odstotka, najvišjega pa leta 2009, ko so dosegli 1,63 odstotka BDP. Najvišji odstotek sprejetih obrambnih izdatkov smo imeli v letih 2009 in 2010, in sicer 1,65 odstotka BDP. Od leta 2006 do 2009 predstavljajo povprečni sprejeti obrambni izdatki 1,57 odstotka BDP, povprečni realizirani obrambni izdatki pa 1,54 odstotka BDP.

5.2 Uresničevanje kadrovskega načrta

Na podlagi skupnega kadrovskega načrta organov državne uprave za leto 2009, ki ga je določila Vlada, je bil oblikovan enotni kadrovski načrt ministrstva za leto 2009, ki določa kadrovsko politiko zaposlovanja na ministrstvu (vključno z URSZR, IRSO in IRSVNDN) ter v SV (vključno z GŠSV).

Tabela 5.2.1 prikazuje s kadrovskim načrtom (KN) dovoljeno število zaposlenih na ministrstvu, v SV ter številčno stanje zaposlenih na dan 31. 12. 2009 (realizacijo KN).

Tabela 5.2.1: Uresničevanje kadrovskega načrta na ministrstvu in v SV

	Dovoljeno stanje 31. 12. 2008	Dovoljeno stanje 31. 12. 2009	Stanje 31. 12. 2009	Nadomestne zaposlitve	VDM	Realizacija KN 31. 12. 2009	Razlika
1	2	3	4	5	6	7 = 4 + 5 + 6	8
MO	1359	1328	1482	-10	-144	1328	0
SV	7034	7600	7503		+144	7647	47

Skladno s spremembo Pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o vsebini in postopkih za pripravo in predložitev kadrovskih načrtov (Uradni list RS, št. 96, z dne 27. 11. 2009) v realizacijo kadrovskih načrtov niso všteti zaposleni za določen čas, ki nadomeščajo začasno odsotne javne uslužbenke in se sredstva za nadomestila njihove plače ne zagotavljajo iz sredstev organa (število je razvidno iz stolpca 5), za čas porodniškega dopusta in dopusta za nego ter varstvo otroka, bolniške odsotnosti nad 30 delovnih dni in starševskega dopusta.

S skupnim kadrovskim načrtom organov državne uprave za leto 2009 je bilo določeno, da je na dan 31. 12. 2009 na ministrstvu dovoljeno število 1328 zaposlenih, v SV pa 7600 pripadnikov. Skupno število kadrov na dan 31. 12. 2009 je v nadaljevanju razvidno iz tabele 5.2.2.

Tabela 5.2.2: Pregled števila kadrov na ministrstvu in v SV na dan 31. 12. 2009

Zaporedna številka	Kategorije	KN vlade	Z nadom. zaposl.	Brez nadom. zaposl.	VDM na plačilni listi SV	VDM na plačilni listi MO in IRSO	Skupaj	Skupaj (%)
1	2	3	4	5	6	7	8=5+6+7	9
1	STALNA SESTAVA	7600	7503	7503	97	47	7647	100,62
1.1	Vojaške osebe		6965	6965	97	47	7109	
1.1.1	Častniki		1165	1165	48	32	1245	
1.1.2	Višji vojaški uslužbenci		284	284	12	4	300	
1.1.3	Podčastniki		1981	1981	27	10	2018	
1.1.4	Nižji vojaški uslužbenci		463	463	6	1	470	
1.1.5	Vojaki		3072	3072	4		3076	
1.2	Civilne osebe		538	538			538	
1.2.1	Strokovno-tehnični delavci		525	525			525	
1.2.2	Uradniki		13	13			13	
2	POGODBENA REZERVNA SESTAVA	2000		1712			1712	85,60
2.1	Častniki			34			34	
2.2	Višji vojaški uslužbenci			9			9	
2.3	Podčastniki			82			82	
2.4	Nižji vojaški uslužbenci			12			12	
2.5	Vojaki			1575			1575	
3	JAVNI USLUŽBENCI na MO	1328	1482	1472	-97	-47	1328	100,00
3.1	NOE MO		1081	1072	-97	-38	937	
3.2	URSZR		325	324			324	
3.3	IRSVNDN		57	57			57	
3.4	IRSO		19	19	-9	-9	10	
4	SKUPAJ (1 + 3)	8928					8975	100,53

Skladno s sklepom Vlade RS so v dovoljeno število zaposlenih v SV vključene tudi vojaške osebe (144 zaposlenih), ki so zaposlene na delovnih mestih na ministrstvu ali v drugih državnih organih, na katerih se skladno z določili 47. in 48. člena Zakona o obrambi opravlja vojaška služba (VDM).

Od skupnega števila 144 zaposlenih jih je 97, ki so na plačilni listi SV. Na delovnih mestih ministrstva, na katerih se skladno z določili 47. in 48. člena Zakona o obrambi prav tako opravlja vojaška služba, je še 47 zaposlenih, ki so na plačilni listi ministrstva (PU 1911) in IRSO (PU 1915).

Skupno število zaposlenih v SV je bilo tako 7647, od tega 1245 častnikov, 2018 podčastnikov, 3076 vojakov, 300 višjih vojaških uslužbencev, 470 nižjih vojaških uslužbencev, 525 civilnih oseb in 13 uradnikov na civilni dolžnosti v SV. Pri posameznih kategorijah so manjša odstopanja od načrtovane strukture, bistveno pa je, da so ta odstopanja v korist spreminjanja strukture, in sicer za pridobitev novih vojakov. Kadrovski načrt SV je bil presežen za 47 zaposlenih (0,6 odstotka).

Glede na zahteve Vlade po zmanjšanju števila zaposlenih in iskanju rešitev, predvsem v izkoriščanju rezerv in notranjem kadrovskem prerazporejanju, je bila ciljna vrednost dovoljenega števila zaposlenih na ministrstvu na dan 31. 12. 2009 dosežena.

V notranjih organizacijskih enotah in organih v sestavi (brez GŠSV) je bilo zaposlenih 1482 javnih uslužbencev, od tega 1081 v NOE, 325 v URSZR, 57 v IRSVNDN in 19 v IRSO. Od skupnega števila zaposlenih jih je bilo na delovnih mestih, na katerih se skladno s 47. in 48. členom Zakona o obrambi opravlja vojaška služba, zaposlenih 144 (135 v NOE in 9 v IRSO) ter 10, ki nadomeščajo odsotne javne uslužbence (9 v NOE in 1 v URSZR) in se v realizacijo KN ne štejejo. Konec leta je bilo tako na ministrstvu (brez GŠSV) zaposlenih 1328 javnih uslužbencev, od tega 937 v NOE, 324 v URSZR, 57 v IRSVNDN in 10 v IRSO.

Leta 2009 se je nadaljevala profesionalizacija oboroženih sil, kar na eni strani pomeni bistveno zmanjševanje obsega SV, na drugi pa visoko usposobljenost ter specializiranost majhne in zelo mobilne profesionalne vojske. Prva faza kadrovske in organizacijske konsolidacije je bila uspešno končana do 31. 12. 2009. Doseženo je bilo končno število 7647 pripadnikov, med katerimi je 1245 častnikov, 2018 podčastnikov, 3076 vojakov, 300 višjih vojaških uslužbencev, 470 nižjih vojaških uslužbencev, 525 civilnih oseb ter 13 uradnikov na civilni dolžnosti v SV. Pri posameznih kategorijah so manjša odstopanja od načrtovane strukture, bistveno pa je, da so ta odstopanja v korist spreminjanja strukture, in sicer v pridobitev novih vojakov. Glej tudi tabelo 5.2.3.

Tabela 5.2.3: Primerjava stanja in statusov zaposlenih v SV v letih 2008 in 2009

Statusi	Stanje 31. 12. 2008 brez VDM	Stanje 31. 12. 2008 z VDM*	Stanje 31. 12. 2009 brez VDM	Stanje 31. 12. 2009 z VDM*	Razlika 2009–2008
Častniki	1234	1320	1165	1245	-75
Podčastniki	1861	1909	1981	2018	109
Vojaki	2671	2676	3072	3076	400
Višji vojaški uslužbenci	272	292	284	300	8
Nižji vojaški uslužbenci	481	487	463	470	-17
Civilne osebe (STD)	493	493	525	525	32
Civilne osebe (URAD)	22	22	13	13	-9
SKUPAJ	7034	7199	7503	7647	448

Opomba: * Upoštevana so delovna mesta na ministrstvu ali v drugih državnih organih, na katerih se skladno s 47. in 48. členom Zakona o obrambi opravlja vojaška služba (leta 2008 – 165 VDM, leta 2009 – 144 VDM).

Hkrati so bili leta 2009 občutno izboljšani starostna in izobrazbena struktura, predvsem pa razmerje med posameznimi statusi v stalni sestavi SV. Število častnikov in nižjih vojaških uslužbencev se je zmanjšalo, občutno pa se je povečalo število vojakov. Razmerje med častniki, podčastniki in vojaki se je izboljšalo na 1 : 1,6 : 2,5 (upoštevanih je tudi 144 oseb, ki so razporejene na VDM). Vojaških uslužbencev je še vedno preveč. Ti rezultati so bili doseženi s prednostnim zaposlovanjem kandidatov za vojake, medtem ko so se vojaški uslužbenci zaposlovali le na najbolj deficitarnih dolžnostih v obeh prednostnih enotah, ki sta bili certificirani konec leta 2009.

Gibanje kadrov

Gibanje kadrov, predvsem skupnega števila prihodov, je odvisno predvsem od odobrenega kadrovskega načrta Vlade ter interesa po zaposlitvi na Ministrstvu za obrambo. Prikaz prihodov in odhodov kadrov za ministrstvo in SV je razviden iz tabele 5.2.4.

Leta 2009 je ministrstvo zaposlilo 19 javnih uslužbencev. V NOE jih je zaposlilo 11, v URSZR 6 in 2 v IRSVNDN. S 13 na novo zaposlenimi je bilo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas, s šestimi pa za določen čas.

Tabela 5.2.4: Odhodi in prihodi z ministrstva (MO) in iz SV leta 2009

	NOE	URSZR	IRSVNDN	IRSO	Skupaj MO	SV
	1	2	3	4	5=1+2+3+4	6
Prihodi	11	6	2	0	19	680
Odhodi	61	11	2	2	76	215
Razlika	-50	-5	0	-2	-57	+465

Od 19 novih zaposlitev je bilo prek javne objave sprejetih 6 javnih uslužbencev, 1 z interno objavo in brez objave 12 javnih uslužbencev. Med zaposlitvami brez objave je bilo opravljenih 5 zaposlitev na podlagi prehoda iz drugega organa državne uprave, 1 zaposlitev za obdobje ministričinega mandata, 2 zaposlitvi po mirovanju pravic, 1 javni uslužbenec je bil zaposlen na podlagi 48. člena Zakona o obrambi (civilni strokovnjak), 3 pa so bili sprejeti za določen čas zaradi nadomeščanj.

Odhodov z ministrstva je bilo 76. Iz NOE je odšlo 61 javnih uslužbencev, 11 iz URSZR, 2 iz IRSVNDN in 2 iz IRSO.

Sporazumno je prekinilo delovno razmerje 8 javnih uslužbencev, 53 se jih je upokojilo, 4 je potekla zaposlitev za določen čas, 5 jih je prešlo v drug organ, 2 javna uslužbenca sta se invalidsko upokojila, enemu mirujejo pravice, trem je prenehalo delovno razmerje na predlog delodajalca oziroma jim je prenehalo na podlagi Zakona o javnih uslužbencih ali drugega zakona.

Za zaposlitev v SV se je prijavilo 1523 kandidatov. Za 841 kandidatov se je postopek kadrovanja ustavil zaradi odpovedi vloge, neizpolnjevanja splošnih pogojev, zdravstvene nesposobnosti za vojaško službo, neizpolnjevanja pogojev na podlagi ocene varnostnega tveganja ali neuspešnosti pri preverjanju gibalnih sposobnosti. Od skupnega števila kandidatov, ki so vložili vloge za zaposlitev leta 2009, je bilo v nadaljnji postopek za zaposlitev predanih 566 popolnih vlog.

Leta 2009 se je v SV zaposlilo 680 novih pripadnikov, s katerimi je SV nadomestila tudi 215 odhodov.

Z nadomeščanjem odhodov in novimi zaposlitvami je SV želela vzpostaviti boljše razmerje med vojaki, podčastniki in častniki, in sicer tako, da je zaposlovala pretežno vojake (87,5 odstotka), častnike pa nadomeščala predvsem s štipendisti (27). SV je zaposlila tudi 11 VVU, 14 NVU ter 25 civilnih oseb. To so posebne strokovne dolžnosti, ki jih ni mogoče popolnjevati s sedanjim kadrom.

Težav pri pridobivanju novih pripadnikov ni bilo, saj se je zaradi recesije in manjše ponudbe prostih delovnih mest na trgu dela povečalo zanimanje za zaposlitev v SV. Nekaj težav je bilo le pri pridobivanju posebnih, visoko usposobljenih strokovnih kadrov.

Da bi pridobili čim več kandidatov za zaposlitev v SV, za pogodbeno opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi, za prostovoljno služenje vojaškega roka in štipendiranje za delo v SV, so potekale promocijske akcije prek sredstev javnega obveščanja, na seznamitvah vojaških obveznikov z dolžnostmi in pravicami ter na različnih prireditvah po Sloveniji (na dnevih odprtih vrat vojašnic, v Planici, na obrtnem sejmu v Celju, na kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni, na lokalnih zaposlitvenih sejmih, z obiski na šolah).

Največ odhodov iz SV (46,5 odstotka) je posledica upokojitev, drugi vzroki pa so manj pogosti. Zanimiv je podatek, da je SV zaradi krivdnih razlogov zapustilo le 13 pripadnikov (6 odstotkov vseh odhodov).

Glede na status je največ odhodov med vojaki, kar je pričakovano, saj je med njimi 15 pripadnikov, ki jim je potekla pogodba o zaposlitvi, le 43 vojakov pa je pogodbo odpovedalo, ker se je zaposlilo pri drugem delodajalcu.

Za urejanje odhodov iz vojaške službe je pripravljen predlog navodila o odhodih. Opravljeni so bili tudi predupokojitveni seminarji za pripadnike SV in druge, zaposlene na ministrstvu.

Štipendisti

Za šolsko leto 2009/2010 je bilo razpisanih 20 štipendij za srednje šole in 15 za visoke. Na javni natečaj za pridobitev štipendij so uprave za obrambo, na katerih so se zbirale prijave, prejele 198 prijav, od teh je bila 101 obravnavana na komisiji za izbor štipendistov. Postopek je bil zaključen za 15 prosilcev, ki čakajo na podpis pogodbe o štipendiranju, za preostale proste štipendije pa se bodo postopki izbire ustreznih kandidatov opravili leta 2010.

Ministrstvo je imelo 31. 12. 2009 še vedno 17 štipendistov Vlade za SV. Prevladujejo študentje Fakultete za strojništvo, visokošolskega strokovnega študijskega programa strojništva, smer letalstvo – izbirna skupina prometni pilot letala. V SV se je na dolžnosti kandidat za častnika – pripravnik zaposlilo 7 štipendistov.

Na tujih vojaških akademijah U. S. Military Academy, West Point in U. S. Air Force Academy se izobražujejo in usposablajo štirje štipendisti, ki bodo študij končali v letih 2012 in 2013. Leta 2009 ministrstvo zaradi omejenih finančnih sredstev javnega natečaja za štipendiranje in študij na tujih vojaških akademijah ni razpisalo.

Načrtovano je bilo opravljanje obvezne prakse za štipendiste Vlade za fakultete, s katerimi ima ministrstvo sklenjene sporazume, ter deficitarne poklice. Strokovno prakso je v SV opravilo 52 praktikantov, od tega 30 štipendistov. Znanje za licenco PPL (private pilot licence) je v Letalski šoli SV dodatno pridobivalo 15 štipendistov. Polnoletnim štipendistom je bila ponujena možnost udeležbe na vojaški praksi, uspešno jo je končalo vseh 10 udeležencev, štipendistov SV. Vojaškega tabora se štipendisti sicer niso udeležili, vendar je strokovno prakso na taboru opravilo 53 študentov Fakultete za varnostne vede

in Fakultete za družbene vede. Vojaškega tabora se je udeležilo in ga uspešno končalo 96 študentov različnih fakultet. Vojaške prakse sta se udeležila 102 študenta Fakultete za družbene vede, študentje te fakultete morajo prakso opraviti skladno s študijskim programom.

5.3 Uresničevanje načrta pridobivanja stvarnega premoženja

Zmanjšanje načrta pridobivanja stvarnega premoženja zaradi rebalansa

Zaradi zmanjšanja obsega finančnih sredstev za posodobitev in razvojne programe SV se je ministrstvo **ob prvem rebalansu** delno ali v celoti odpovedalo nabavi nekatere opreme, in sicer:

- 22 lahkim kolesnim oklepnim vozilom (LKOV) 4 x 4 za vzpostavitev LBBSk,
- dvema gasilskima voziloma ter vozilu za reševanje in izvleko za letališče Cerklje,
- navigacijskim sredstvom za letališče Cerklje,
- 3 sistemom mini brezpilotnih letal (BPL),
- kompletom za uničenje neeksplodiranih JRKB-sredstev,
- 13 srednjim kolesnim oklepnim vozilom SKOV 8 x 8 (od skupno 42 je ostalo za nabavo planiranih še 29),
- 3 centrom za upravljanje ognja,
- strelivu, in sicer na račun zmanjšanja zalog.

Z **drugim rebalansom** se je ministrstvo zaradi dodatnega zmanjšanja finančnih sredstev za posodobitev, razvojne programe SV in infrastrukturo delno ali v celoti odpovedalo nekaterim nabavam opreme ter dokončanju gradbenih del, in sicer:

- oborožitvenemu sistemu za ladjo,
- 16 srednjim kolesnim oklepnim vozilom SKOV 8 x 8 (dodatno zmanjšanje za 16 vozil: od skupno planiranih 42 je bilo nabavljenih le 13),
- maskirnim mrežam za SKOV 8 x 8,
- inženirski opremi (kompleti za miniranje, razminiranje, rušenje in posodobitev telerobota),
- radiofrekvenčnim motilcem za zaščito sil,
- nadgradnji sistema za simulacijo taktičnega delovanja,
- kompletom za JRKBO-vzorčenje (dobavljeno v zmanjšanem obsegu),
- opremi za Role 1,
- modelarni oklepni taktični hiši,
- kompletu elementov za poveljniško mesto,
- mobilni napravi za preverjanje tehnične brezhibnosti vozil,
- zunanji ureditvi Kadetnice,
- gradnji centra za elektronsko bojevanje (zamik),
- manjšemu obsegu tehničnega varovanja in ograj,
- planiranemu obsegu del na letališču Cerklje (zmanjšanje),
- rušenju odpisanih objektov (zamik).

Uresničevanje načrta pridobivanja stvarnega premoženja

Investicije v glavno opremo Slovenske vojske

Dobavljenih in prevzetih je bilo 13 srednjih kolesnih oklepnih vozil (SKOV 8 X 8), v operativno uporabo so bili uvedeni štirje tipi s predvideno oborožitvijo.

Uvajanje SKOV 8 x 8 Svarun v operativno uporabo

Na področju mobilnosti sistemov in logistike vozil je bilo dobavljenih pet novih nosilnih reševalnih vozil, 56 osebnih ter kombiniranih vozil za prevoz tovora in prehrabnih izdelkov, pet terenskih vozil pa je bilo nadgrajenih s kesonom in ponjavo.

V okviru opremljanja 18. BJKRBO je bilo v uporabo predanih deset kompletov lahkih izvidniških vozil Kobra. V operativno uporabo so bili uvedeni še mobilni kemijski laboratorij, oprema za JRKB-opazovalce, mobilni biološki laboratorij in prikolica za dekontaminacijo.

Dobava opreme in nadgradnja helikopterjev Cougar AS-532 AL sta potekali skladno s pogodbenimi določili. Začel se je tudi proces njihovega uvajanja v operativno uporabo SV.

V operativno uporabo je bil uveden tudi protioklepni raketni sistem Spike.

Usposabljanje z novimi lahkimi izvidniškimi vozili 4 x 4 Kobra

V okviru projektov opremljanja zračne obrambe se je začel proces uvajanja radarskega sistema kratkega dosega, opreme za lahko raketno baterijo zračne obrambe in radarja dolgega dosega v operativno uporabo. Projekt raketnih sistemov in centra za upravljanje ognja vključuje opremljanje lahke raketne baterije zračne obrambe s centri za upravljanje ognja, sodobnimi raketami in mobilnimi večcevnimi lansirnimi napravami. Leta 2009 so bila dobavljena prva sredstva tega projekta, in sicer na podlagi sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ruske federacije o ureditvi obveznosti nekdanje Sovjetske zveze do Republike Slovenije po obračunih, povezanih z blagovno menjavo in nekdanjo skupno državo (t. i. klirinški dolg). V povezavi s tem sta se leta 2009 začela tudi gradnja večnamenske vojaške patroljne ladje in proces njenega uvajanja v operativno uporabo.

Projekt radarja dolgega dosega je namenjen izboljšanju zmogljivosti SV za odkrivanje vseh vrst ciljev v zračnem prostoru ter uresničevanju popolne povezljivosti nacionalnega sistema nadzora in kontrole zračnega prostora z ustreznimi sistemi Nata. Za postavitve radarjev je bila leta 2009 pripravljena projektna dokumentacija za gradbeno ureditev položajev.

Dobavljene so bile ofenzivne in defenzivne ročne bombe, začel se je proces njihovega uvajanja v operativno uporabo.

Za mornariško opremo so bili dobavljeni hiperbarična komora in dva gumijasta čolna.

Z razpoložljivimi sredstvi so bili opravljeni tudi nekateri drugi nakupi in postavitve opreme za posodobitev enot SV ter opreme za njeno operativno delovanje in opravljanje nalog.

Investicije v opremo enot za zaščito, reševanje in pomoč ter državne rezerve

Iz požarnega sklada, ki vključuje zbrana sredstva požarne takse, je Vlada s sklepom leta 2002 določila deleže zbranih sredstev za naslednje namene: 70 odstotkov zbranih sredstev za lokalne skupnosti in 30 odstotkov za širši namen, in sicer za sofinanciranje opreme, usposabljanja in delovanja operativnih gasilskih enot širšega pomena, delovanja in opremljanja gasilskih enot, raziskav na področju varstva pred požarom ter izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred požarom. Leta 2009 so bili opravljeni nakupi: sredstva zvez (550 pozivnikov, 50 poveljniških pozivnikov in 330 radijskih postaj), gasilski avtomobil PV2, pregrade na kolutih za preprečevanje onesnaženja morja (500 m), različna oprema za Center Kras ter oprema za odpravo posledic velikih poplav (črpalke, reševalni jopiči). Opravljen je bil tudi razpis za sofinanciranje gasilskih vozil za zahodno Slovenijo (Kras), in sicer v višini 205.000 evrov, ter za sofinanciranje usposabljanja operativnih prostovoljnih gasilcev v višini 474.000 evrov.

V okviru letnega programa oblikovanja državnih rezerv je bila nabavljena reševalna oprema za poplave, vremenske ujme, izbruh nalezljivih bolezní pri živalih, prenašanje ponesrečencev ob množičnih nesrečah ter za začasno nastanitev. Nadgrajena je bila prikolica za množične nesreče in predana v operativno uporabo poklicni gasilski enoti Celje. Osem mobilnih muljnih črpalk je bilo razdeljenih v regijske logistične centre na poplavno ogroženih območjih.

Investicije v infrastrukturo in njeno vzdrževanje

Izvedba del pri zagotavljanju infrastrukture je potekala skladno z načrtom oziroma v okviru proračunskih omejitev.

Na letališču Cerklje ob Krki sta bila zgrajena ter predana uporabniku letališki stolp s komunalno infrastrukturo in zgradba letalsko-tehnične enote z vso komunalno infrastrukturo. Investicije se izvajajo v fazah od leta 2006 do leta 2012 in so namenjene predvsem posodobitvi letalskega dela letališča. Leta 2009 so bile za gradnjo letališča opravljene predvidene naloge, in sicer so bili zbrani projektna dokumentacija ter gradbena dovoljenja za objekte in naprave za vzletno-pristajalno stezo (VPS), za letališke ploščadi, gasilski objekt in za rušenje 16 objektov. Sprejet je bil tudi državni prostorski načrt za letališče, opravljena je bila parcelacija parcel skladno z državnim prostorskim načrtom za Cerklje. V odkupu je 290 parcel. Nakupljena je bila tudi oprema za osvetlitev letališča, zaustavitev letal ter elektronsko navigacijo. Izbrana sta bila izvajalca gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del ter nadzora za izgradnjo VPS ter nadomestne lokalne ceste Drnovo-Črešnjice.

V okviru priprav na gradnjo Strelišča in vadišča Škrilj za potrebe SV je bil opravljen postopek oddaje javnega naročila in izbran izvajalec. V Vojašnici Franca Rozmana Staneta Ljubljana sta bila porušena dva objekta, zgrajeni pa so bili dve asfaltni ploščadi in štirje ekološki otoki ter urejena bližnja okolica.

Dokončana je bila prva faza gradnje izobraževalnega podcentra za zaščito in reševanje v Sežani, ki je vključevala ureditev pisarniških prostorov v delu servisnega objekta in predajo uporabniku.

Delno je bil prenovljen objekt na Maistrovi 5 v Celju, kamor so se preselili zaposleni iz izpostave URSZR in IRSVNDN.

Druge investicije so vključevale gradnjo in prilagoditev infrastrukture za SKOV 8 x 8, obnavljanje streh na vojašnicah in skladiščih SV na sedmih lokacijah, rekonstrukcijo ograj in tehničnega varovanja v objektih SV, rekonstrukcijo strelišč ter druga vzdrževalna dela na objektih in drugi infrastrukturi, ki jih upravlja ministrstvo.

Zgrajena je bila tudi telovadnica v Vipavi, pridobljeno njeno uporabno dovoljenje in predana uporabniku. Za telovadnico v Kranju je bil izveden razpis za oddajo naročila za izvedbo, gradbena pogodba je že v postopku podpisovanja.

S sredstvi za infrastrukturo so se zagotavljala tudi sovlaganja v infrastrukturo občin Postojna, Ilirska Bistrica in Brežice.

Prenovljenih je bilo 46 praznih službenih stanovanj, in sicer v Mariboru, Ljubljani, Postojni, Ilirski Bistrici, na Vrhniki in Bledu ter v Novem mestu. Vzdrževalna dela so bila opravljena v 243 stanovanjskih enotah.

Za samski dom na Vrhniki je bilo izvedeno javno naročilo za izvedbo gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del, izbran je bil tudi izvajalec. Gre za pridobitev 11 stanovanj, ki bodo dodeljena pripadnikom SV leta 2010.

Med Ministrstvom za obrambo in Rimskokatoliško cerkvijo je bila opravljena predaja Zavoda sv. Stanislava v Ljubljani.

Uresničevanje načrta informatizacije

Za doseganja visoke razpoložljivosti storitev komunikacijskega in informacijskega sistema (KIS) ministrstva je bila nadgrajena komunikacijsko-informacijska hrbtenica obrambnega resorja na najbolj obremenjenih prenosnih poteh oziroma vozliščih.

Informatizacija na obrambnem področju

V celoti sta bila uresničena načrtovani obseg investicij v nadgradnjo infrastrukturnih gradnikov KIS, predvsem na področju komunikacijsko-informacijske hrbtenice (KIH), ter nadgradnja aplikacij, povezanih s podatkovnim skladiščem SV. Zagotovljeno je bilo delovanje upravnih zvez, strežniške infrastrukture ter rešitev za varovanje podatkov, in sicer z nabavo in vzdrževanjem kriptografskih naprav ter vzdrževanjem sistema za varen prenos sporočil v okviru varne elektronske pošte.

Nabavljena je bila manjša količina kriptografskih naprav za vgradnjo v intranetno omrežje, predvsem zaradi nadomeščanja iztrošene opreme in za povečanje zmogljivosti prenosa podatkov. Zaradi iztrošenosti sistema sta bila opravljena nakup in postavitve kriptografskega GSM-sistema, da se zagotovijo možnosti varne govorne komunikacije v GSM-omrežju. Za ohranjanje razpoložljivosti komunikacijskih storitev in poti ter nadomestitev iztrošene opreme sta bila opravljena nadgradnja komunikacijskih vozlišč in nakup terminalne opreme.

Začelo se je nadomeščanje najetih vodov KIS s sodobnejšimi in bistveno cenejšimi povezavami VPN (tehnologija IP VPN). V ta namen je bila kupljena začetna količina ustrezne opreme.

Za izboljšanje upravljanja obrambnih virov je bil uveden nov programski produkt za izvajanje Natovega kodifikacijskega sistema (N-CORE New Generation), zagotovljena je tudi dostopnost Natovih kodifikacijskih podatkov vsem zaposlenim na področju logistike.

Informatizacija vojaške obrambe je prispevala k uvedbi prednostnih kopenskih zmogljivosti, zmogljivosti poveljevanja in kontrole, nadzora zračnega prostora RS ter izmenjave situacijske slike na morju, in sicer v okviru sprejetih dogovorov v zavezništvu.

Za nadgraditev varne, prilagodljive komunikacijske in informacijske mrežne infrastrukture, skladno z zahtevami za Natove zmogljivosti mrežnega delovanja (NNEC), so potekala dela na več ključnih projektih.

Za informacijski sistem poveljevanja in kontrole (IS PINK) se je razpoložljivost stacionarnega KIS zagotavljala na zahtevani ravni. Opravljena je bila zamenjava oziroma nadgraditev opreme nizke razpoložljivosti. Za modernizacijo so bile nabavljene računalniška strojna, programska in strežniška oprema ter telekomunikacijska oprema, ki so bile uvedene v operativno uporabo. Storitveni center je prevzel vodenje reševanja večine težav (incidentov), lokalna podpora storitvam je bila delno vzpostavljena, tehnična podpora in nadzorni center KIS pa se vzpostavljata. Zahteve, povezane z zagotavljanjem IS PINK v MOM, so bile uresničene. Za pridobivanje varnostnih dovoljenj so začeli postopki akreditacije podsistemov KIS v SV.

Izdelana sta bila koncepta videotelekonferenčnega sistema (VTC) in vojaškega sporočilnega sistema (Military Message Handling System, MMHS) v SV. V operativno uporabo je bila uvedena tehnologija VTC, izvedena je bila povezava z vojaškimi predstavništvi v tujini v MOM (večina opreme je bila dobavljena prek FMF). V okviru uvajanja začetnih zmogljivosti MMHS sta bili postavljeni infrastruktura in oprema v vozilih 10. MOTB, 20. MOTB in 18. BJRKBO.

Projekt pomorskega informacijskega sistema poveljevanja in kontrole (MCCIS) je bil uresničen skoraj v celoti, dobavljena je bila tudi oprema.

V operativno uporabo so bili uvedeni taktični UHF-satelitski terminali in s tem tudi tehnologija taktičnih UHF-satelitskih telekomunikacij (TSATT UHF-X). Nabavljena je bila terminalna oprema in postavljena sidrna postaja za zaščiteno in varno povezavo z enotami v MOM.

Projekt raziskav in razvoja TP Mir 07/RR/17 Taktični hrbtenični telekomunikacijski sistem MO je bil uspešno končan v predvidenem roku.

SV je aktivno sodelovala v medresorskem projektu TETRA, ki ga vodi Ministrstvo za notranje zadeve. Aplikacije v centrih za vodenje in nadzor so bile vzpostavljene v načrtovanem obsegu.

Prevzeta je bila tudi oprema za nadgradnjo govornih povezav na letališčih Cerklje ob Krki in Brnik, in sicer za zagotavljanje nadzora zračnega prostora in operativnosti letališča v Cerkljah.

Informatizacija na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Za skrajšanje odzivnega časa reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah je bil nadgrajen sistem radijskih zvez ZARE v Pomurju in med predori Trojane. V Pomurju sta bili postavljeni dve novi bazni radijski postaji, dve pa sta bili prestavljeni na novo lokacijo. Med predori Trojane je bila postavljena nova bazna radijska postaja, ki je povezana z regijskima centroma za obveščanje (ReCO) Celje in Ljubljana. Izdelan je bil izračun pokritosti Pomurja z radijskim signalom sistema zvez ZARE, ki je dokazal, da je pokritost ustrezna.

Nadaljevala so se prizadevanja za uvedbo enotnega digitalnega radijskega omrežja (TETRA). Predvideno je, da bodo po letu 2012 sistem TETRA uporabljale vse sile za zaščito, reševanje in pomoč, vključno z vsemi gasilskimi enotami.

V ReCO Brežice, Novo mesto, Trbovlje in Nova Gorica so bile zamenjane stare telefonske centrale in nadgrajene z dispečerskimi terminali in videoterminalno opremo. Nova oprema je prijaznejša za uporabo in zanesljivejša ter omogoča dodajanje novih storitev (e-call, video klic v sili itn.). V ReCO Koper, Postojna in Murska Sobota so bile nameščene sodobne dispečerske konzole.

Leta 2009 se je začela uvajati aplikacija geografskega informacijskega sistema (3D-GIS), ki bo leta 2010 nadomestila dosedanja dvodimenzionalni aplikaciji eGIS_UJME in GIS_UJME. Aplikacija bo v veliko pomoč pri odkrivanju kraja nesreče in načrtovanju reševalnih akcij.

Leta 2008 je bila razvita, leta 2009 pa nadgrajena aplikacija WAP112, ki zagotavlja tekstovne in video klice v sili, s čimer se uresničujeta dopolnjeni Zakon o elektronskih komunikacijah in Pravilnik o kvaliteti storitve ob klicu v sili na številko 112.

Nadgrajena je bila spletna aplikacija SPIN, ki omogoča hitrejše spremljanje večjega obsega dogodkov o naravnih in drugih nesrečah.

Kupljen je bil sistem za podporo ukrepanju ob klicu na enotno evropsko številko za klic v sili 112 (SiPod). Sistem je bil pripravljen za testno postavitve v ReCO Kranj in integracijo s 3D-GIS in SPIN.

Za shranjevanje podatkov o lokaciji kličočega je bil vzpostavljen sistem za prikaz njegove lokacije (PLK) na številko 112, ki jo morajo operaterji telekomunikacijskih storitev ob klicu na 112 poslati na PLK-strežnik ministrstva. Leta 2009 je bilo v sistem PLK vključenih pet operaterjev: Mobitel, Telekom, Tušmobil (mobilni in VOIP), Amis in T2.

S povezavo na register stavb in register kmetijskih zemljišč je bila nadgrajena aplikacija za ocenjevanje škode Ajda. V sodelovanju s Kmetijsko-gozdarsko zbornico je URSZR pridobila podatkovno bazo cenilnih okolišev in jo povezala z Ajdo. S pomočjo aplikacije URSZR pošlje v MOP obdelane digitalne podatke in tako skrajša postopek priprave sanacijskega programa za odpravo posledic škode.

V okviru sistema javnega alarmiranja na lokalni ravni je bilo v letih od 2006 do 2009 od predvidenih 1496 siren prenovljenih nekaj več kot 30 odstotkov. Leta 2009 je bilo v sistemu javnega alarmiranja kupljenih in postavljenih 92 siren s komunikacijskim delom, ena alarmna centrala, štiri radijske vstopne točke in obnovljena ena mobilna sirena.

Leta 2009 je bilo na različne lokacije po RS postavljenih deset novih DMR-repetitorjev, sedem alarmnih central in enajst radijskih vstopnih točk. DMR-repetitorji in radijske vstopne točke so namenjeni graditvi radijskega omrežja za krmiljenje siren javnega alarmiranja.

5.4 Uresničevanje programa odprodaje državnega stvarnega premoženja

Na javnih dražbah so bila prodana stanovanja po skupni izklicni ceni 2,3 milijona evrov. V neposredni prodaji so bile prodane nepremičnine v vrednosti (z DDV) 242.240 evrov. Leta 2009 so bile prodane nepremičnine v skupni vrednosti 2,6 milijona evrov.

Prihodki iz odprodaje so namenjeni za zagotavljanje infrastrukturnih objektov, predvsem za Slovensko vojsko in druge proračunske uporabnike na Ministrstvu za obrambo. Leta 2009 se je iz tega vira financiralo tudi vzdrževanje službenih stanovanj.

Finančna sredstva iz najemnin se porabljajo za plačilo stroškov upravljanja, obratovanja in rednega vzdrževanja stanovanj ter praznih stanovanjskih hiš.

Konec leta 2008 je bilo komisijsko podeljenih 100 stanovanj, za katera je bilo leta 2009 sklenjenih 75 pogodb. Leta 2009 je bilo komisijsko podeljenih 78 stanovanj, za katera je bilo sklenjenih 43 pogodb.

Odstotek sklenjenih najemnih pogodb predstavlja le 66-odstotno realizacijo. Za zavrnitev podeljenega stanovanja so razlogi prisilcev različni.

Leta 2009 smo afganistanski vojski podarili premični most ter brezplačno oddali tri vozila Ministrstvu za visoko šolstvo in tehnologijo ter eno Ministrstvu za zunanje zadeve.

Ministrstvo je na podlagi sklepa Vlade RS sklenilo s Stanovanjskim skladom RS pogodbo o brezplačni uporabi 304 stanovanj, predanih je bilo 297. V postopku prenosa pravic za upravljanje se je pokazalo, da je šest stanovanj še v postopku denacionalizacije.

5.5 Uresničevanje načrta izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja

Nadaljnje izobraževanje zaposlenih na ministrstvu in v SV

Leta 2009 interni natečaj ministrstva za pridobitev izobrazbe ni bil izveden, zato ni bilo sklenjenih novih pogodb o izobraževanju, v SV pa je bilo na novo sklenjenih 64 pogodb o izobraževanju.

Konec leta 2009 je imelo ministrstvo z zaposlenimi sklenjenih 23 pogodb o izobraževanju, največ za pridobitev podiplomske specialistične izobrazbe, v SV pa 177. Do 31. decembra 2009 bi morale, skladno s pogodbenimi obveznostmi, izobraževanje končati 18 zaposlenih, končalo jih je 12, trije so opustili izobraževanje, trem pa je bil podaljšan rok za dokončanje študija.

Tabela 5.6.1: Nadaljnje izobraževanje na MO in v SV od 1. 1. do 31. 12. 2009

Stopnja izobrazbe, ki jo zaposleni pridobiva	Število sklenjenih pogodb (novih)		Planirano število zaključenih pogodb		Realizacija zaključenih pogodb		Število vseh še veljavnih sklenjenih pogodb	
	MO	SV	MO	SV	MO	SV	MO	SV
Srednja				20		20		28
Višja strokovna		24	2	40	2	26	2	79
Visoka strokovna		6	3	10	2	39	2	79
Univerzitetna			2	0	1	1	2	19
Podiplomska (spec., mag., dr.)		34	11	52	7	45	17	44
Skupaj		64	18	122	12	131	23	177
Sklopaj (MO + SV)	64		140		143		200	

Kot razlog za neizpolnjevanje obveznosti zaposleni navajajo preveliko obremenjenost na delovnem mestu ter zdravstvene in druge osebne razloge.

Funkcionalno usposabljanje

Funkcionalno usposabljanje je namenjeno pridobivanju splošnega ali posebnega znanja, ki ga morajo pridobiti zaposleni, povezano pa je z zahtevami posameznega delovnega mesta. Te oblike usposabljanja izvajajo Center za obrambno usposabljanje (COU) v Poljčah, Izobraževalni center za zaščito in reševanje na Igu, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje ter zunanje ustanove.

Zaposleni na ministrstvu so 88-odstotno uresničili načrt funkcionalnega usposabljanja. V COU Poljče smo število načrtovanih usposabljanj presegli, medtem ko se je usposabljanj zunanjih izvajalcev udeležilo le 30 odstotkov udeležencev. Še vedno je preveč nenačrtovanih usposabljanj, saj se jih je udeležilo kar 10 odstotkov zaposlenih.

Po več letih je bil ponovno izveden tečaj za obrambne inšpektorje, ki se ga je udeležilo 26 slušateljev (poleg inšpektorjev IRISO tudi slušatelj iz SV). Skupni rezultat usposabljanja zaposlenih v IRISO je 18 dni usposabljanja na posameznega zaposlenega, kar je 150-odstotna realizacija.

Jezikovno usposabljanje

V Načrtu izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja (IUI) za leto 2009 je bila na različnih jezikovnih usposabljanjih načrtovana udeležba za 244 javnih uslužbencev (44 z ministrstva MO in 200 iz SV), največ na tečajih angleškega jezika.

Na ministrstvu je uresničitev načrtovane udeležbe na jezikovnih usposabljanjih 120,5-odstotna, saj se je različnih vrst jezikovnega usposabljanja dodatno udeležilo 9 javnih uslužbencev, ki so se vključili v jezikovno usposabljanje, organizirano zunaj ministrstva (albanski, arabski, madžarski in italijanski jezik). V SV je bila realizacija 116-odstotna. Na osvežitveni tečaj angleškega jezika je bilo napotenih 36 slušateljev, na uvrstitveno testiranje pa 1307 kandidatov.

Usposabljanje zaposlenih v tujini

V Načrtu IUI je bilo načrtovanih 124 usposabljanj v tujini, uresničitev je bila le 30-odstotna, najslabša je bila pri različnih načrtovanih krajših usposabljanjih – le 12 odstotkov zaposlenih se je udeležilo teh usposabljanj.

Tabela 5.6.2: Uresničevanje usposabljanja v tujini od 1. 1. do 31. 12. 2009

Izvajalec usposabljanja	Letno načrtovano število udeležencev		Napoteno število udeležencev		Realizirano število udeležencev (%)		Število udeležencev (nenačrtovana udeležba)	
	MO	SV	MO	SV	MO	SV	MO	SV
ZRN – NATO School	16	104	16	94	100,0	90,4	3	
ITA – NATO Defence College		2		2		100,4		
ZDA – IMET	9	98	7	93	77,8	94,9		
Kanada (nejezikovno)		2		2		100,0		
ZRN – Marshall Center	3	3	3	1	100,0	33,3		
VB		17		17		100,0		
Hrvaška		21		19		90,5		
Luksemburg		5		1		20,0		
Švica		7		7		100,0		
Italija		51		39		76,5		
Nizozemska		6		6		100,0		
Drugi izvajalci	96	230	12	218	12,5	94,8		
SKUPAJ	124	546	38	499	30,1	91,39	3	0
SKUPAJ	670		537		80,14		3	

Druge načrtovane oblike izobraževanja v tujini (program IMET v ZDA, Natova šola in Marshall Center v ZRN) so bile skoraj v celoti uresničene. V SV je bil načrt izobraževanja v tujini izpolnjen 91-odstotno, s čimer je bil celoten načrt usposabljanja v tujini realiziran 80,1-odstotno.

Za učinkovitejšo napotitev na VIU po programu IMET je bilo junija 2009 opravljeno funkcionalno usposabljanje kadrovskih delavcev SV do ravni bataljona, ki neposredno sodelujejo pri izvedbi teh napotitev. Udeležilo se ga je 34 pripadnikov SV.

5.6 Uresničevanje načrta razvoja in raziskav

Poslanstvo razvojnoraziskovalne dejavnosti na ministrstvu je zagotoviti najboljšo mogočo znanstveno in tehnološko razvojno dejavnost za dolgoročne potrebe vojaških in drugih zmogljivosti na ministrstvu ter v okviru skupnih projektov Nata in EU.

Nadaljevali smo aktivnosti za večjo preglednost vodenja raziskav in razvoja. Leta 2009 smo začeli objavljati rezultate zaključenih projektov po posameznih razpisih in tako naredili korak k večji prepoznavnosti razvojnoraziskovalne dejavnosti na ministrstvu. Rezultati zaključenih projektov so bili še posebej predstavljeni interni strokovni javnosti ministrstva. Omejevanje obveščanja zgolj na strokovno javnost pa ni dovolj, korak naprej bi v tem primeru bilo primerno informiranje najširše javnosti.

Znanstvenoraziskovalna dejavnost

Leta 2009 so bile dokončane aplikativne raziskave na obrambnem področju in na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami iz razpisa 2007. Do konca leta 2009 je bilo uspešno zaključenih 41 od skupno 42 projektov iz Ciljnega raziskovalnega programa (CRP) Znanje za varnost in mir 2004–2010, en projekt pa je bil končan že leta 2008. Leta 2009 načrtovani razpis zaradi rebalansa proračuna ni bil objavljen. Aktivnosti so bile zato usmerjene v zaključevanje projektov iz razpisa 2007 in v pripravo razpisa leta 2010.

Z uspešno končanimi projekti do konca leta 2009 ter aplikativnimi raziskavami na obrambnem področju in področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je ministrstvo spodbujalo aplikativno interdisciplinarno znanstvenoraziskovalno delo. Aktivnosti so potekale v sodelovanju z Javno agencijo za raziskovalno dejavnost RS. Spodbudna je ugotovitev, da leta 2009 na razvojnoraziskovalnem področju ugotavljamo povečanje odstotka tistih projektov, ki se nadaljujejo na višjih ravneh tehnološke razvitosti (TRL) z razvojem na tehnološkem področju (povprečje 7-odstotno) in v okviru mednarodnih projektov v povezavi z Natom (povprečje 12-odstotno). Glede slednjih je ministrstvo uspešno nadaljevalo razvojnoraziskovalno dejavnost v okviru Nata, in sicer na področju Natovega AC/323 RTO – Research Technology Organization. Pri tem že ugotavljamo vključitev rezultatov 22 projektov CRP Mir.

V državno pristojnost spada tudi načrtovanje razvojnih projektov in raziskovalne dejavnosti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Rezultati raziskovalnih nalog, uporabnostnih nalog in študij primerov se uporabljajo v delovnih procesih, pri pripravi predpisov, revizijah ocen ogroženosti ter organizaciji in načrtovanju zaščite, reševanja in pomoči.

V okviru različnih programov in projektov so bile leta 2009 končane naloge, ki obravnavajo elektromagnetno sevanje, tveganja in zaščito, izdelan je bil simulator za usposabljanje gasilcev, pripravljen model za e-izobraževanje in učne vsebine s področja zaščite in reševanja ter podlage za vzpostavitev sistema večdisciplinarnih informacij

prostora za napovedovanje in ocenjevanje škode v kmetijstvu po naravnih nesrečah. Končan je bil prototip mobilnega sistema za ravnanje z odpadnimi snovmi, potekal je tudi razvoj prototipa platforme lahke namenske prikolice, nadgrajevala se je baza nevarnih snovi.

Tehnološka razvojnoraziskovalna dejavnost

S (so)financiranjem projektov v okviru tehnološke raziskovalne dejavnosti je ministrstvo spodbujalo in zagotavljalo izvajanje aplikativnih raziskav, razvoj tehnologij, razvoj in preizkušanje vojaške opreme, oborožitve in sistemov ter razvoj opreme za zaščito, reševanje in pomoč. Tako se izboljšuje opremljenost SV oziroma sil za zaščito, reševanje in pomoč v srednjeročnem obdobju, pospešuje tehnološki razvoj v nekaterih delih gospodarstva in povečuje sodelovanje Ministrstva za obrambo v EU in Natu.

Tehnološka raziskovalna dejavnost je potekala z več »orodji«:

- izvajanje aplikativnih raziskav z javnimi razpisi v okviru programa TP Mir (TRL 3-7),
- naročanje razvoja z uvedbo prototipa (TRL 7-9),
- naročanje razvoja ključnih tehnologij – KT (TRL 1-9),
- sodelovanje pri projektih v mednarodni kooperaciji (TRL 1-9).

Do konca leta 2009 je bilo uspešno končanih 18 projektov tehnološkega programa TP Mir iz razpisa leta 2007. Ugotavljamo povečanje števila projektov, katerih razvoj se nadaljuje na višjih ravneh tehnološke razvitosti (do TRL 7, povprečje 10 odstotkov vseh projektov TP Mir), v okviru naročil razvoja z uvedbo prototipa (TRL 7 in več, povprečje 5 odstotkov vseh projektov TP Mir), v okviru mednarodnega sodelovanja na razvojnoraziskovalnem področju (povprečje 9 odstotkov vseh projektov TP Mir) ali pa so rezultati uporabljeni v okviru razvoja ključnih tehnologij (povprečje 13 odstotkov vseh projektov TP Mir).

Priprava razpisov s predhodnimi javnimi pozivi za razpis TP Mir se je pokazala kot dobra praksa tako v smislu večje aktivnosti pri medsebojnem povezovanju gospodarskih subjektov in ustanov znanja kot v smislu boljše usklajenosti prijavljenih tem na razpise s srednjeročnimi cilji SV in ministrstva. Potrditev, da je bila zastavljena smer pravilna, so rezultati analize. Ugotavljamo povečanje odstotka tistih projektov, ki se nadaljujejo z razvojem na višjih ravneh tehnološke razvitosti (povprečje 10-odstotno) in v okviru mednarodnih projektov v povezavi z Natom in EU (povprečje 9-odstotno).

Večletna aktivnost, skladna s prednostnimi zmogljivostmi in ključnimi tehnologijami v Natu in Evropski obrambni agenciji (EDA), je privedla tudi do drugih rezultatov na domačem in mednarodnem področju. Opažena sta večja sposobnost združevanja slovenskih raziskovalno razvojnih subjektov v domače in mednarodne konzorcije oziroma več mednarodnih konzorcijev ter povečanje števila prijav in uspešnosti na mednarodnih razpisih v okviru EDA.

Sodelovanje v okviru Nata

Leta 2009 je ministrstvo uspešno nadaljevalo razvojnoraziskovalno dejavnost v strukturi Nata in intenzivno sodelovalo na področju NATO AC/323 RTO – Research Technology Organization. S svojimi predstavniki je sodelovalo pri sedmih tehničnih panelih RTO. Po treh letih so bili uspešno zaključeni številni projekti. Pri sodelovanju v okviru ene izmed aktivnosti se uporabljajo tudi pridobljeni rezultati treh projektov, ki so bili sofinancirani s programom TP Mir.

V povezavi z dejavnostjo RTO je ministrstvo organiziralo spomladansko zasedanje panela za tehnologijo senzorjev in elektronike (SET). Septembra 2009 je gostilo plenarno in izvršno zasedanje upravnega odbora (RTB) ter strukturi Nata predstavilo slovenske dosežke tudi na področju znanstvenih raziskav in tehnološkega razvoja v okviru 12 najboljših projektov, ki so bili uresničeni do zdaj. Večina predstavljenih izvajalcev je bila povabljenjena k nadaljnjemu sodelovanju v Natovem AC/323 RTO.

Sodelovanje v okviru EU

Ministrstvo za obrambo je sodelovalo pri upravljanju dveh razvojnoraziskovalnih programov EDA: Zaščita sil v urbanem okolju (JIP-FP) iz leta 2007 in Inovativni koncepti in nastajajoče tehnologije (JIP-ICET) iz leta 2008, udeleženska v obeh programih je tudi Slovenija. V okviru programa JIP-FP je bil leta 2009 izveden zadnji razpis, izbrani so bili izvajalci projektov ter sklenjene pogodbe, tako da sta v dveh projektih, od skupaj 18 celotnega programa, udeležena dva slovenska izvajalca. V okviru programa JIP-ICET je bil opravljen drugi razpis EDA za izvedbo, med drugimi sta bila prijavljena tudi dva projekta mednarodnih konzorcijev izvajalcev, v katerih so tudi štirje slovenski izvajalci, oba sta bila zelo visoko ocenjena. Z udeležbo slovenskih izvajalcev v obeh programih so Sloveniji že povrnjena vložena sredstva. Menimo, da je največja korist za Slovenijo, da bodo po uresničenju obeh programov Sloveniji dostopni rezultati vseh 27 projektov.

Nadaljevalo se je tudi delo pri dveh slovenskih večletnih programih, ki jih financira Ministrstvo za obrambo in sta se začela leta 2007 z namenom, da se razvijejo projekti, ki bodo lahko podlaga za projekte v okviru EDA. Ministrstvo je bilo aktivno vključeno v delo ustreznih skupin v EDA, in sicer z namenom, da sooblikuje zahteve za prihodnje mednarodne raziskovalne tehnološke projekte, ki bodo nadgradnja obeh navedenih slovenskih programov oziroma njunih projektov in bodo dali možnost, da bi se v prihodnje mednarodne projekte vključile tudi slovenske razvojnoraziskovalne organizacije.

V mednarodnih projektih sodeluje tudi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. V okviru programa Jugovzhodna Evropa je opazovalka pri projektu Monitor II, sodeluje v Svetovalnem odboru zunanjih strokovnjakov – EUAC pri projektih Safer, Linker in Monet ter skupaj z drugimi ministri v nadnacionalnem projektu Prilaganje prostorskega načrtovanja podnebnim spremembam v alpskem prostoru – CLISP.

SKLEP

Kljub neugodnim gospodarskim razmeram nam je leta 2009 uspelo uresničiti ključne naloge, začrtane v Poslovnem planu Ministrstva za obrambo za leto 2009.

Pri vzpostavljanju zmogljivosti na obrambnem področju je zaradi dveh rebalansov državnega proračuna prihajalo do odstopanj pri uresničitvi nekaterih ciljev, vendar je Slovenska vojska v preteklem letu uspela uresničiti ključne naloge in nenehno zagotavljala predvideno stalno pripravljenost za delovanje. Vzpostavljene so bile pomembne vojaške zmogljivosti in pridobljeni zavezniški certifikati. Na začetku leta je bila na taktičnem usposabljanju v Nemčiji certificirana lahka bataljonska bojna skupina, novembra pa sta bila certificirana 18. bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo ter zdravstvena zmogljivost Role 2 LM. V 74. motoriziranem bataljonu so bili v operativno uporabo uvedeni novi ključni oborožitveni sistemi (SKOV 8 x 8), ki so podlaga za prihodnjo srednjo bataljonsko bojno skupino. Opravljene so bile tudi aktivnosti za zaključek integracije Slovenske vojske v zavezniško strukturo sil. Odgovornost ter solidarnost v skupni varnosti in obrambi smo na mednarodnem področju izvrševali s povečanim obsegom sodelovanja v mirovnih operacijah in na misijah, s težiščem na Kosovu (Kfor) in v Afganistanu (Isaf), kjer je neprekinjeno sodelovalo več kot 500 pripadnikov Slovenske vojske in civilnih strokovnjakov.

Prav tako kot leta 2009 bodo tudi leta 2010 prednostne naloge Slovenske vojske povezane z nadaljnjo racionalizacijo delovanja v razmerah zmanjšanih finančnih sredstev. Pri tem pa bo Slovenska vojska še naprej skrbela za ohranjanje ustrezne ravni pripravljenosti, kakovosti usposabljanja, za še bolj usklajeno gradnjo zmogljivosti, predvsem pa za nadaljevanje funkcionalne profesionalizacije v praksi ter uresničevanje svojega poslanstva.

Predvsem pri mednarodnih operacijah in misijah, s katerimi Republika Slovenija pomembno prispeva k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti ter k stabilizaciji kriznih območij, Slovensko vojsko čakata dva ključna izziva: sprememba operacije Kforja na Kosovu in priprava razmer za opravljanje zahtevnejših nalog v operaciji Isaf v Afganistanu. S prevzemom operativne skupine za mentorstvo in povezave bo Slovenska vojska v novih razmerah delovanja preizkusila znanje, izurjenost in pripravljenost svojih pripadnikov ter svoje zmogljivosti in pridobila nove operativne izkušnje.

Upravni del ministrstva, ki deluje na obrambnem področju, bo z oblikovanjem in izvajanjem učinkovite obrambne politike Republike Slovenije, vključno z mednarodnimi aktivnostmi v OZN, EU, Natu, OVSE ter drugih mednarodnih organizacijah in pobudah ter z uresničevanjem preostalih ukrepov za obrambo države še naprej zagotavljal učinkovito podporo Slovenski vojski in zavezniškim silam.

Vse večja pogostost nesreč in njihove posledice zahtevajo nenehno prilagajanje in izpopolnjevanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Leto 2009 za Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje ni bilo leto velikih investicij. Skladno

s sredstvi, ki so bila na voljo, je bilo uresničenih več manjših, vendar za dolgoročni razvoj zelo pomembnih projektov: posodobljeni so bili centri za obveščanje, organizirana in usposobljena je bila enota za reševanje v naseljih (MUSAR), uveden je bil nov pristop k službi v Civilni zaščiti, in sicer s sklepanjem pogodb s pripadniki enot, ki opravljajo specializirane naloge, pripravljen in sprejet je bil učni načrt za izbirni predmet v osnovnošolskem izobraževanju ter zaključen najzahtevnejši projekt na področju izobraževanja in usposabljanja – priprava višješolskega študijskega programa gasilstvo. Nalog, tako kot nesreč, tudi v prihodnje ne bo zmanjkalo. Začrtane so v Resoluciji o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2009–2015.

V naslednjem letu si bomo na Ministrstvu za obrambo prizadevali za uresničevanje ključnih nalog in racionalnejšo organizacijsko, procesno ter funkcionalno povezanost vseh subjektov znotraj ministrstva, navzven pa krepili ugled in zaupanje pri državljanih ter spodbujali večje zavedanje o pomenu zagotavljanja obrambe države in varstva pred nesrečami.

